

Šola za ravnatelje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA

Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

9. in 10. november 2020

XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA

Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

Uredila: Petra Weissbacher

Založila: Šola za ravnatelje

Odgovorna oseba: dr. Vladimir Korošec

Oblikovanje: Face d.o.o.

Ljubljana, 2020

©2020 Šola za ravnatelje

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz
Evropskega socialnega sklada.

Srečanje je pripravljeno v okviru projekta.

**Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju
vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda
v obdobju od 2018 do 2022**

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

PROGRAMSKI ODBOR

predstavniki Ministrstva za izobraževanje znanost in šport:

Damir Orehovec, državni sekretar,

Anton Baloh, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo,

Mateja Emeršič Dover, vodja Sektorja za osnovno šolstvo,

Miha Lovšin, vodja Sektorja za razvoj kadrov v šolstvu

predstavniki Šole za ravnatelje:

Vladimir Korošec, direktor,

Vlasta Poličnik,

Katja Arzenšek Konjajeva,

Anja Sagadin Bedrač,

Petra Weissbacher

predstavnik Združenja ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije:

Gregor Pečan, predsednik

Za pomoč pri izvedbi srečanja se zahvaljujemo **Matiji Čuferju** iz Arnesa.

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMENJENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

KAZALO

Program srečanja	3
Plenarna predavanja	6
Delavnice	10
Gradivo	12
Kulturno-umetnostna vzgoja	24

PROGRAM SREČANJA

Ponedeljek, 9. november 2020

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA**
Gradivo za udeležence

9.00–10.30	Uvodni pozdrav in nagovor	dr. Vladimir Korošec, Šola za ravnatelje
	Kdaj je izobraževanje, ki teče na daljavo, res izobraževanje	dr. Marko Radovan, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
	Informacije Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport	
	- Podjetnost in karierni razvoj - Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju - Kaj lahko ravnatelj (še) naredijo za varno in spodbudno učno okolje v slovenskih šolah - izsledki mednarodnih raziskav	Maja Krušič Šega, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport mag. Polona Šoln Vrbinc, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport dr. Mojca Štraus, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
10.30–10.45	Odmor	
10.45–12.15	Česa se bomo naučili od pandemije?	dr. Renata Salecl, Inštitut za kriminologijo, Pravna fakulteta, Univerza v Ljubljani
	Brez kulture ne gre!	mag. Martina Peštaj, Radiotelevizija Slovenija (v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo)
12.15–12.30	Odmor	
12.30–13.45	Delavnice	
	Karierni in profesionalni razvoj ravnateljev in strokovnih delavcev v trenutku časa	dr. Tatjana Ažman in dr. Mihaela Zavašnik, Šola za ravnatelje in Marijana Kolenko, OŠ Lava
	Med odločnostjo in prijaznostjo – vodenje v spreminjajočih se časih	mag. Katja Arzenšek Konjajeva, mag. Branka Likon, Šola za ravnatelje in Barbara Kampjut, OŠ Franceta Bevka Ljubljana, Gregor Pečan, OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani
	Izzivi in dejstva novega Zakona o inšpekciji za šolstvo in šport	dr. Simon Slokan in mag. Mateja Kozlevčar, Inšpektorat RS za šolstvo in šport ter mag. Sebastjan Čagran, Šola za ravnatelje
	Priporočila za vsebinsko in organizacijsko izvajanje pouka v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju OŠ	mag. Renata Zupanc Grom, dr. Nina Novak, mag. Mariza Skvarč, mag. Špela Drstvenšek, mag. Andreja Čuk, Zavod RS za šolstvo
	Aktualno na področju glasbenega šolstva <i>Delavnica bo izvedena le v ponedeljek.</i>	dr. Dimitrij Beuermann in dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo ter Marija Gregorc, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
13.45–14.00	Podjetnost in karierni razvoj v šoli	Ines Gergorič, Gospodarska zbornica Slovenije in Barbara Bregar Mrzlikar, CEED Slovenija
	Odmor	
14.00–14.45	Pomen in pomembnost izvajanja koncepta Učne težave v osnovni šoli tudi v današnjih razmerah	dr. Milena Košak Babuder, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

Torek, 10. november 2020

9.00–9.30	Pozdrav in nagovor ministrice	dr. Simona Kustec, ministrica za izobraževanje, znanost in šport
9.30–11.00	Sporazumevanje na blizu in na daleč (komunikacija v kraljestvu črne korone)	dr. Zdravko Zupančič, Šola retorike
	Storitve Arnesa pri poučevanju na daljavo in izzivi v času pandemije	Marko Bonač, Arnes
11.00–11.15	Odmor	
11.15–12.30	Ponovitev delavnic	
12.30–12.45	Odmor	
12.45–14.30	Ukrepanje za zamejevanje širjenja okužbe s koronavirusom	Polonca Truden Dobrin, Nacionalni inštitut za javno zdravje
	Predstavitev aktivnosti Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo, Sektorja za osnovno šolstvo	Anton Baloh, direktor direktorata in Mateja Dover Emeršič, vodja sektorja

KDAJ JE IZOBRAŽEVANJE, KI TEČE NA DALJAVO, RES IZOBRAŽEVANJE

Tehnološkemu razvoju, ki smo mu priča v svetu se niti v izobraževanju ne moremo izogniti. Nekateri avtorji menijo, da je glavna vloga sodobnega izobraževanja razvijanje tistih znanj in spretnosti, ki v prihodnosti ne bodo nadomestljivi z algoritmi ali roboti. Joseph Aoun (2017) kot ključne izpostavi: kreativnost, kritično mišljenje, nove pismenosti (npr. digitalno), multikulturnost in podjetnost. Ob tem se moramo seveda vprašati ali so obstoječi načini poučevanja dovolj dobri za doseganje teh spretnosti, ali bi jih bilo potrebno spremeniti in na kakšen način. Danes se veliko strokovnjakov sklicuje na IKT kot na tisti dejavnik, ki mora postati sestavni del sodobnega poučevanja. Poudariti pa je treba, da samo uvajanje tehnologije, brez ustreznega tehničnega in didaktičnega znanja učiteljev in vzgojiteljev, ni dovolj. Uporaba tehnologije v izobraževanju tako nikoli ni neko »čudežno zdravilo«, ki bo rešilo probleme našega šolstva, ampak jih ob neustrezni uporabi lahko celo poveča. Predstavili bomo primere uspešnih in tudi manj uspešnih vpeljav sodobne IKT v pouk ter odgovarjali na vprašanje, kdaj resnično lahko govorimo o izobraževanju na daljavo.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

dr. **Zdravko Zupančič**, Šola retorike

SPORAZUMEVANJE NA BLIZU IN NA DALEČ (komunikacija v kraljestvu črne korone)

- človek – najmočnejša figura na spletnih šahovnicah
- izbira prave poti za sporočilo – najhitrejša pot do cilja
- radost in voljnost sporazumevanja, opogumljanje in oživiljanje onemoglih
- elektronska pošta – odskočna deska ali pogrezanje v živi pesek
- spletni prijazni bonton in nepotrebni protokol
- kamera vidi vse in mikrofoni vse sliši
- zavrnitev rokovanja – posebna ljubeznivost
- vodenje spletnega srečanja ni krmiljenje vesoljske ladje
- prava mera med vznesenostjo in zamorjenostjo
- humor, ta čudežni deček s čarobno paličico
- kratke zgodbe o spletnem sestankovanju
- strah pred govorcem, zadrege in nelagodja
- enakovrednost med vsemi – izhodišče za zmago v čustvenih vojnah
- sproščeno in preprosto – najbolj zaželeni dvojčici v teh časih

[illegible]

PRIPOROČILA ZA VSEBINSKO IN ORGANIZACIJSKO IZVAJANJE POUKA V PRVEM VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM OBDOBJU OŠ

Delo v delavnici bo podkrepljeno s praktičnimi primeri in analizo opazovanih učnih situacij v povezavi s teoretičnimi izhodišči.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

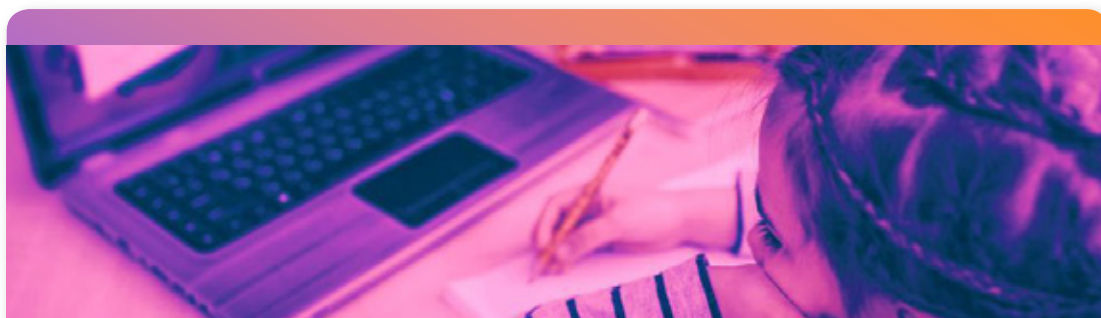
dr. **Dimitrij Beuermann** in dr. **Inge Breznik**, Zavod RS za šolstvo ter **Marija Gregorc**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

AKTUALNO NA PODROČJU GLASBENEGA ŠOLSTVA

Na delavnici bomo z ravnateljicami in ravnatelji glasbenih šol spregovorili o aktualnostih na področju glasbenega šolstva. Poleg predstavitve aktualne tematike na področju glasbenega šolstva bomo z ravnatelji odprli tudi razpravo o izzivih in priložnostih izvajanja izobraževanja na daljavo, o potrebni podpori glasbenim šolam ter o aktivnostih na področju kurikularnih dokumentov.

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA**
Gradivo za udeležence

KDAJ JE IZOBRAŽEVANJE, KI TEČE NA DALJAVO, RES IZOBRAŽEVANJE

DR. MARKO RADOVAN

Filozofska fakulteta UL

Šola za ravnatelje

XXIX. strokovno srečanje ravnateljic in
ravnateljev osnovnega šolstva

9. in 10. november 2020

Današnje teme

- Značilnosti IKT in izobraževanja na daljavo
- Kaj kažejo raziskave?
- Pogoji uspešne izvedbe izobraževanja na daljavo

Prednosti pouka podprtega s tehnologijo

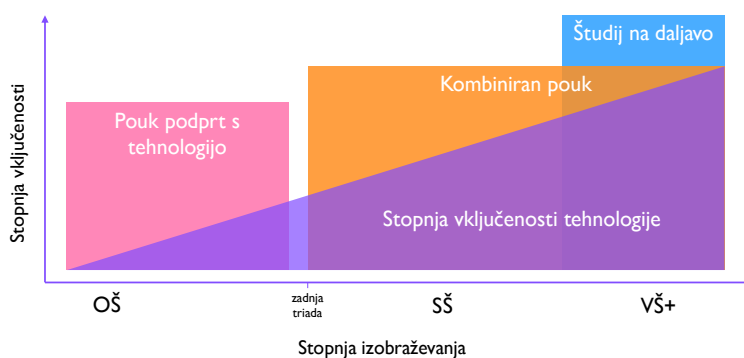
- Nazornost
- Aktivnost in motivacija
- Dostopnost informacij
- Sinhrona in asinhrona komunikacija
- Individualizacija učenja
- ...

„Tehnologija bo povzročila revolucijo v načinu poučevanja...“
(na katero pa čakamo že 40 let...)

Vključevanje tehnologije v pouk

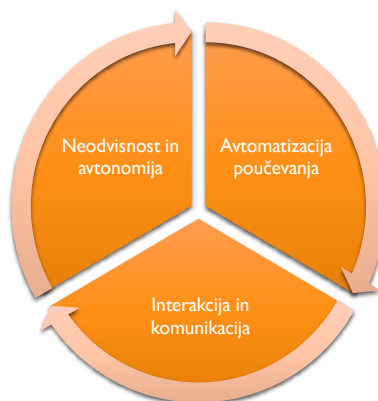
Zgodovinsko gledano je razvoj poučevanja povezan tudi z razvojem tehnologije.

Glavne predpostavke izobraževanja na daljavo

Učenec je aktiven in samostojen pri učenju.
Učiteljeva vloga je predvsem v usmerjanju.

Avtomatizacija povratnih informacij, „prilagajanje“ predznanju ipd.

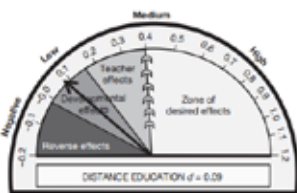
Brez neposrednega stika.
Prevladujejo asinhronne oblike komunikacije (= komunikacija z zamikom)

Vpliv uporabe računalnika na učne dosežke

Hattie (2009-2019) zbral raziskave s področja izobraževanja in jih razporedil glede na velikost vpliva posameznega dejavnika.

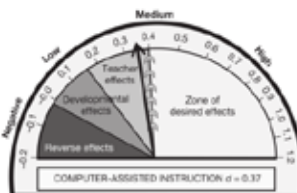
→ 9 področij, 1600 metaanaliz, 96.000 raziskav, 300 mio učencev (dijakov ali študentov)

Izobraževanje na daljavo

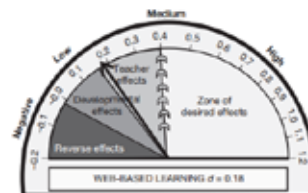
13 metanaliz (839 raziskav)

Uporaba računalnika pri pouku

81 metanaliz (4.857 raziskav)

Učenje s pomočjo spleta

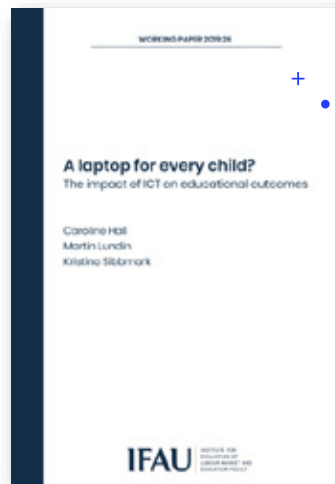

3 metanalize (45 raziskav)

IKT lahko povečuje neenakost

- V raziskavo, v katero so bili vključeni učenci 7.-9. razreda iz 299 osnovnih šol, ki so izvajale programe „1 : 1“ in s povezovanjem rezultatov z administrativnimi podatki, raziskovalci **niso ugotovili razlik** pri standardiziranih testih iz matematike in jezika.
- Ponekod so rezultati celo pokazali, da se v teh programih **povečuje neenakost** v izobraževanju s slabšanjem učnega uspeha pri matematiki in zmanjšanim vpisom v programe, ki bi omogočali dostop do univerzitetnega študija **pri učencih z manj izobraženimi starši**.

Hall, C., Lundin, M. in Sibbmark, K. (2019). *A laptop for every child? The impact of ICT on educational outcomes*. Uppsala: The Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy (IFAU).

Metaanaliza 126 eksperimentov z uvajanjem računalnikov in pouka na daljavo

- Uvajanje računalnikov in uporabe spleta v OŠ in SŠ v povprečju nimata vpliva na izboljšanje ocen učencev, poveča pa se znanje uporabe računalnikov.
- Najboljše rezultate so zabeležili takrat, ko je učenje z IKT omogočalo učencem, da se učijo v lastnem tempu (še posebej pri pouku matematike).
- Kombiniran pouk je enako ali bolj učinkovit kot tradicionalni.
- Učenci, ki so bili vključeni v predmete, ki so se v celoti izvajali na spletu, so dosegali slabše rezultate kot učenci, ki so obiskovali pouk v živo.

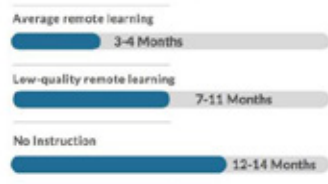
J-PAL Evidence Review (2019). *Will Technology Transform Education for the Better?* Cambridge, MA: Abdul Latif Jameel Poverty Action Lab.

V času „kriznega“ šolanja od doma v tujini že preračunavajo pričakovan primanjkljaj v znanju

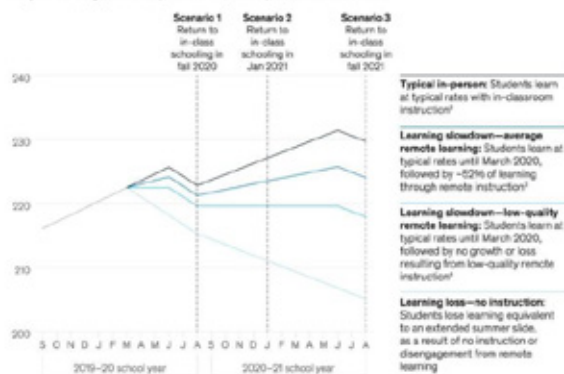
Average months of learning lost compared with in-classroom learning

Dorn idr. (2020). COVID-19 and student learning in the United States: The hurt could last a lifetime.

In all three scenarios, students are at risk for significant learning loss.

Projected 6th-grade math performance, example, NWEA® RIT Scores

Digitalni razkorak

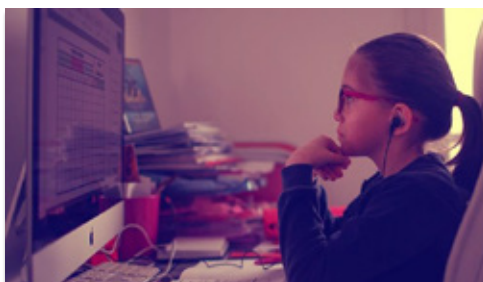
- Digitalni razkorak lahko merimo v **dostopnosti** do računalnikov, interneta in hitrosti povezave in **znanju** uporabe teh naprav.
- V Sloveniji so še vedno „bele lise“ pokritosti s širokopasovnim internetom.
- Miti o „net-generacijah“, „digitalnih domorodcih“ ipd. ne držijo – razlike v digitalnih spretnostih med mladimi so velike in odvisne predvsem od socialnega statusa ter izobrazbe staršev.
- To je treba upoštevati pri načrtovanju aktivnosti v živo, pa tudi aktivnostih v spletni učilnici – Ali bodo dostopne za vse učence in učenke?

The digital native is a myth. (2017). Nature News, 547 (7664), 380. <https://doi.org/10.1038/547380a>

Učenci naj bodo pri pouku na daljavo aktivni

- **Učenci naj bodo čim bolj aktivni** – tako pri srečanjih v živo kot tudi pri aktivnostih in gradivih, ki jih učitelj/-ica pripravi v okviru drugih šolskih obveznosti.
- Raziskave kažejo, da se pri razlagi „v živo“ pozornost začne zmanjševati po pribl. 10-15 minutah (Bradbury, 2016).
- Še težje je z uporabo tehnologije, zato:
 - več odmorov,
 - prilagajanje časovnih intervalov,
 - telesna aktivnost,
 - različne naloge, izzivi, tudi igre.

Bradbury, N. A. (2016). Attention span during lectures: 8 seconds, 10 minutes, or more? *Advances in Physiology Education*, 40(4), 509–513.

Ohranjanje stika z in med učenci je v času šolanja na daljavo je pomembno

Še posebej v „izrednih razmerah“ je dobrodošlo, če učitelj vzdržuje redne stike z učenci (in starši) preko videokonferenc ali kako drugače.

Ta stik je za učence pomemben, saj jim daje občutek „normalnosti“ in zmanjšuje socialno izoliranost.

Doseganje učnih ciljev je pomembno, ob tem pa ne pozabimo tudi na druge, vzgojne ali socializacijske cilje.

Šolanje na daljavo ≠ šolanju v živo

- Uporaba IKT v izobraževanju (na daljavo) je običajno utemeljena na „sodobnih“ didaktičnih teorijah, kot je npr. pouk usmerjen na učenca, problemski pouk ipd.
- Teh procesov tehnologija ne more nadomestiti, lahko pa jih podpre (Azlaghoul, 2012).
- Poučevanje na daljavo torej ne more biti kakovostno, če se ne prilagaja mediju v katerem poučevanje in učenje poteka!

Uspešnost ni odvisna samo od učitelja...

- Na nacionalni ravni morajo biti vzpostavljeni tehnični in sistemski pogoji, da se izvajanje takih oblik sploh omogoči.
- Učenci in učitelji se morajo pred začetkom ustrezno seznaniti in usposobiti za IKT orodja, ki jih bodo uporabljali.
- Razvita morajo biti ustrezna e-gradiva, učbeniki in multimedija, ki jih bo učitelj/-ca uporabljal/-a med poukom na daljavo.
- Poskrbljeno mora biti za licence programske opreme in avtorske pravice uporabljenih gradiv (če je potrebno).

Nekaj publikacij za inspiracijo 😊

ZRSŠ, nov. 2020

CPI, nov. 2020

ACS, okt. 2020

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA**
Gradivo za udeležence

HVALA ZA POZORNOST!

Kontakt:

marko.radovan@ff.uni-lj.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST IN KARIERNI RAZVOJ

STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV OSNOVNIH ŠOL, 9.11.2020

MAJA KRUSIČ ŠEGA, MIZŠ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

SPREMEMBE – IZZIVI ALI PRILOŽNOSTI?

- ▶ Ključne kompetence, kompetence 21. stoletja
- ▶ Ne poklic – kariera – kompetence
- ▶ Razvoj mehkih kompetenc in spodbujanja značajskih potez (npr. kreativno mišljenje in radovednost), proces učenja in razvoj otrokovih socialnih in kognitivnih zmožnosti.
- ▶ IZPOSTAVLJAMO Kognitivne veščine: sposobnosti zaznavanja in reševanja problemov, kritičnega analiziranja, iskanja bistva ter zgodnje opismenjevanje in računanje.
- ▶ ZAHTEVA PO VIŠJEM NIVOJU spretnosti in znanja o učenju učenja, reševanja problemov, kritičnega mišljenja, prilagodljivost in fleksibilnost v času hitrih sprememb.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST – SPREMEMBA KULTURE

OŠ: Razvijanje osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, na ustvarjalen in inovativen način.

- ▶ Podjeten posameznik zaznava priložnosti in razvija ideje, jih realizira ter prepozna svoje talente, pozitivne lastnosti, zna svoje znanje predstaviti in uporabiti v vsakdanjem življenju.
- ▶ **FRONTALNO izjema in ne pravilo:** Z drugačnimi pristopi poučevanja in učenja krepimo ključno kompetenco za uspešno življenjsko pot: samoiniciativnost in podjetnost.

CILJ: Spreminjamo kulturo in način poučevanja. Umeščanje **TRANSVERZALNO.**

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH**
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST – TEORIJA IN PRAKSA

- ▶ Zakonsko opredeljena (OŠ in gimnazije)
- ▶ Strateške podlage in priporočila na EU nivoju
- ▶ Umestitev v učne načrte: kompetenca podjetnosti
- ▶ Člani Evropske mreže za spodbujanje podjetnosti
- ▶ Ustanovitev Nacionalnega strateškega sveta za podjetnost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKI REFERENČNI OKVIR

- **IDEJE in PRILOŽNOSTI:** ustvarjalnost in kreativnost, nabor idej in ovrednotenje, izkustveno učenje, etično in trajnostno razmišljanje, vizija
- **VIRI:** motivacija in vztrajnost, samoiniciativnost, in samoučinkovitost, analiza, kritično razmišljanje, ovrednotenje, vključevanje virov
- **AKCIJA:** planiranje, odločanje, proaktivnost, motiviranje, finančna pismenost, timsko delo, vztrajnost – nesigurnost, samozavedanje, izkustveno učenje, sodelovanja, zaznavanje in reševanje problemov, veščine vodenje karierne poti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

IZOBRAŽEVANJE ZA PODJETNOST PRIMER YS

- ▶ **Razvijanje temeljnega izobraževanja za podjetnost:** vsebinski sklopi Izziv Ideja, Izziv Junak, Moj Osebni izziv, Izzivi Stojnice z limonado, Izziv Trg, Izziv Moj projekt.
- ▶ **Spodbujanje podjetnostne kulture:** vsebinski sklopi: Izziv Empatija, Izziv Pripovedovanje zgodb, Izziv Perspektiva, Izziv Vrednost odpadkov, Izziv Ekstremno, Izziv Reci DA.
- ▶ **Spodbujanje podjetnostne državljanske vzgoje:** Izziv Prijateljstvo, Izziv Moja skupnost, Izziv Odprta vrata, Izziv Razprava, Izziv Stokovnjak, Izziv Prostovoljec.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST V ŠOLSKEM SISTEMU

YOUTH
START

VRATA
ODPIRAM
SAM

SOCIALNI
KAPITAL

Festival podjetnosti

PODVIG

POGUM

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH**
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

USPOSABLJANJA

KULTURA IN
OZAVEŠČANJE

PODJETNOST

ODPIRANJE
V OKOLJE

SODELOVANJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOSTNA KULTURA

Krepilev zmožnosti je zmes motivacije, spretnosti, pozitivnega odnosa do učenja, organizacijskih pogojev, kulture in podpore. Daje nam moč, da se nečesa lotimo.

Celosten pristop uvajanja: za vse akterje v šolskem sistemu. Zakaj ravnatelj?

- ▶ Spodbuja fleksibilnost in preizkušanje.
- ▶ Ceni kritično razmišljanje.
- ▶ Izmenjuje, spodbuja znanje in dobre prakse.
- ▶ Učenje vgradi v delovanje organizacije.
- ▶ Zaposleni se strokovno razvijajo in se jih ceni.
- ▶ Odpira vrtec v okolje in z njim sodeluje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

VLOGA RAVNATELJA RAZVIJANJE KULTURE PODJETNOSTI

- ▶ **Pred:** poznavanje in osvajanje kompetence podjetnosti, osveščanje strokovnih delavcev, informiranje, motiviranje
- ▶ **Med:** podpora zaposlenim, opazovanje izvajanja, podpora pri evalvaciji in motivacija
- ▶ **Po:** zagotavljanje trajnosti in odpiranje VIZ v okolje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PLUSI: **KAJ PRINAŠA PODJETNOST**

- ▶ **Povezava z »resničnim življenjem« in prihodnostjo:** razmislek o karieri in prihodnosti, dodajanje aktualnih vsebin, pozitiven razvoj za prihodnost;
- ▶ **Novosti:** novi, zanimivi pristopi k učenju, spodbujanje kritičnega mišljenja, razvoj mehkih veščin;
- ▶ **Inovativne** oblike izvajanja, drugačna vloga šolskega sistema.

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH**
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

POGLED V **PRIHODNOST**

SPODBUDA: Povezovanje in sodelovanje

USMERITEV: So-kreiranje vsebine

UKREPI: Novi projekti – vertikalno in horizontalno povezovanje

REZULTAT: Drugačna KULTURA, MISELNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Hvala za pozornost!

Maja.krusic-sega@gov.si

[illegible]

Ocene ravnateljev, učiteljev in staršev o dejavnikih VSUO na šoli

Vprašalnik za ravnatelje:
Kako bi ocenili naslednje dejavnike na vaši šoli?

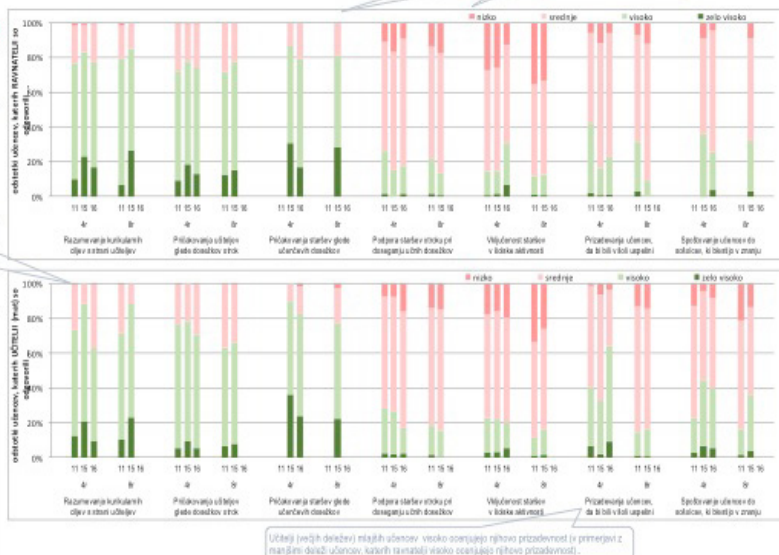
Pogled ravnatelj in učitelj na dejavnike VSUO na šoli se različno ujemata. Razhajajo se npr. ocene prizadevanj učencev, kjer učitelj večkrat doseže mlajših učencev visoko ocenjuje njihovo prizadevanje, medtem ko tako ocenjuje ravnatelj manjših dosežkov teh učencev (predzadnja postavka).

Učitelj večkrat doseže učencev v primerjavi z ravnatelji kot „srednje“ ocenjuje razumevanje kurikularnih ciljev s strani učiteljev in pričakovanja učiteljev glede dosežkov učencev.

Vprašalnik za učitelje:
Kako bi ocenili naslednje dejavnike na vaši šoli?

Vprašalnik za starše (4r):
Kaj menite o šoli, ki jo obiskuje vaš otrok?

■ sploh se ne strinjam ■ se strinjam se ■ zelo se strinjam

Kaj nam ti podatki pomagajo razumeti o izobraževanju na daljavo?

1 Vzpostavljane povezav

Šola je zelo pomemben prostor za zagotavljanje socialnega in psihološkega blagostanja učencev, ne le kognitivnega in fizičnega (z visoka učencev je družbeno s sovrstniki med naprednejšimi „zmožnostmi“ šole, še posebno za mlajše učence... raziskava ZRS5).

→ V IND je pomembno vzpostavljati tudi **tovrstnih povezav**, saj je ukirjen „del“ šole, ki ga imajo učenci radi (družjenje), ostane pa „del“ šole, ki ga nimajo tako zelo radi (učenje). IND se izvaja v kontekstu, da v zadnjih dveh desetletjih vztrajno upada delež mlajših učencev, ki se »zelo strinjajo« z izjavo »Rad sem v šoli.«

2 Skrito problematično vedenje

Iz odgovorov učencev, ravnatelj in učitelj ni zaznali trendov naraščanja problematičnega vedenja, po navajanjih ravnatelj se nekoliko povečujeta zamujanje in nepravilno izostajanje. Vendar pa desetina mlajših in več kot petina starejših učencev odgovarja, da se v šoli ne počutijo varno. Pojavnost med mlajšimi in starejšimi učenci je podobna za besedno nasilje, medtem, ko o fizičnem nasilju več poročajo mlajši učenci.

→ Socialna distanca IND sicer onemogoča fizično nasilje, vendar je pričakovati, da se vzroki nastajanja nasilja ne bodo zmanjšali oziroma se bodo **okrepile druge, bolj „skrite“ oblike nasilja.**

3 Prilagajanje kurikula

Pogled ravnatelj in učitelj na dejavnike VSUO na šoli se večinoma ujemata. Razhajajo se npr. ocene prizadevanj (mlajših) učencev, ki jih učitelj ocenjuje višje od ravnatelj, obenem pa učitelj bolj kritično kot ravnatelj ocenjuje razumevanje kurikularnih ciljev s strani učiteljev in pričakovanja učiteljev glede dosežkov (starejših) učencev.

→ Za uspešno delo v IND je **spodbujanje motiviranosti** učencev še bolj pomembno, učitelj pa potrebuje dodatno oporo in usmeritve pri **prilaganju vsebin** poučevanja ter pri **vztrajanju na doseganju standardov** znanja.

4 Partnerstvo s starši

Ravnatelj in učitelj ocenjujejo, da so pričakovanja staršev glede dosežkov otrok višja od pričakovanih učiteljev vendar da domača podpora doseganju teh rezultatov ni visoka. Starši velike večine otrok menijo, da šola zagotavlja varno okolje (pri tem pa je korelacija z odgovori otrok negativna), da jih šola vključuje v otrokovo izobraževanje in da v šoli skrbijo za otrokov napredek, nekaj manj pa, da v šoli stremijo k visokim akademskim dosežkom.

→ IND utegne še bolj **razkriti razhajanja med pričakovanji staršev in zmožnostmi učencev, učiteljev in šol**; okoliščine in potrebe po vzpostavljanju partnerstva s starši so še bolj zahtevne.

5 Dolgoročne posledice

Raziskave dolgotrajnejšega neizvajanja pouka (npr. zaradi stavke učiteljev), nakazujejo, da bodo izgube znanja učencem predstavljale več odstotkov izgube vseh pričakovanih prihodnjih življenjskih dohodkov in v povprečju nižje ravni dosežene izobrazbe.

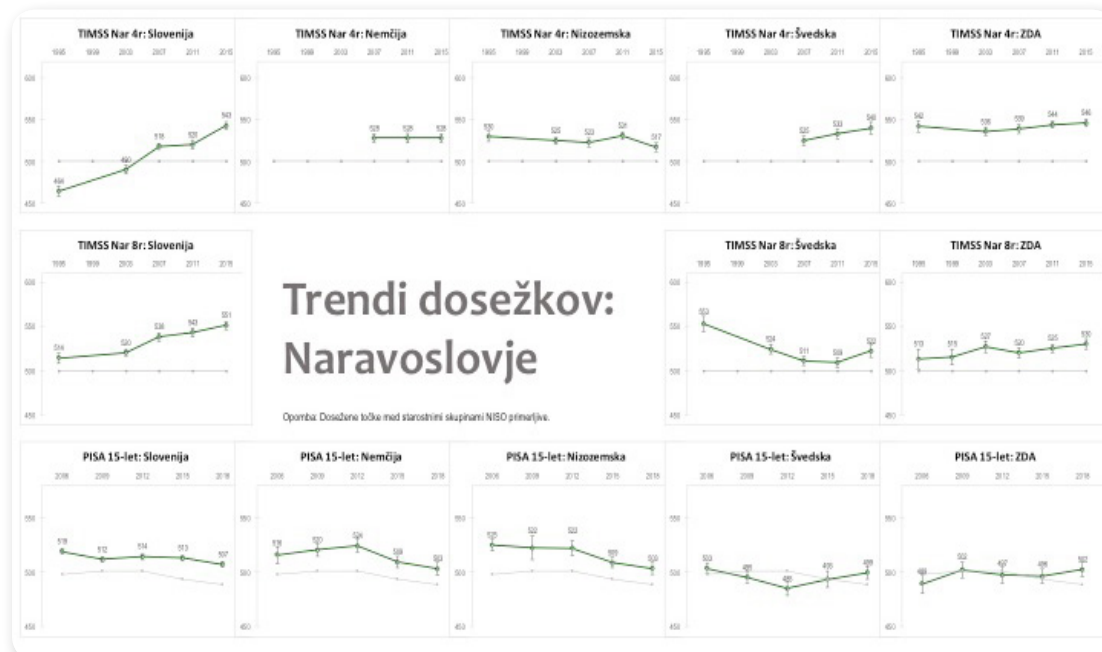
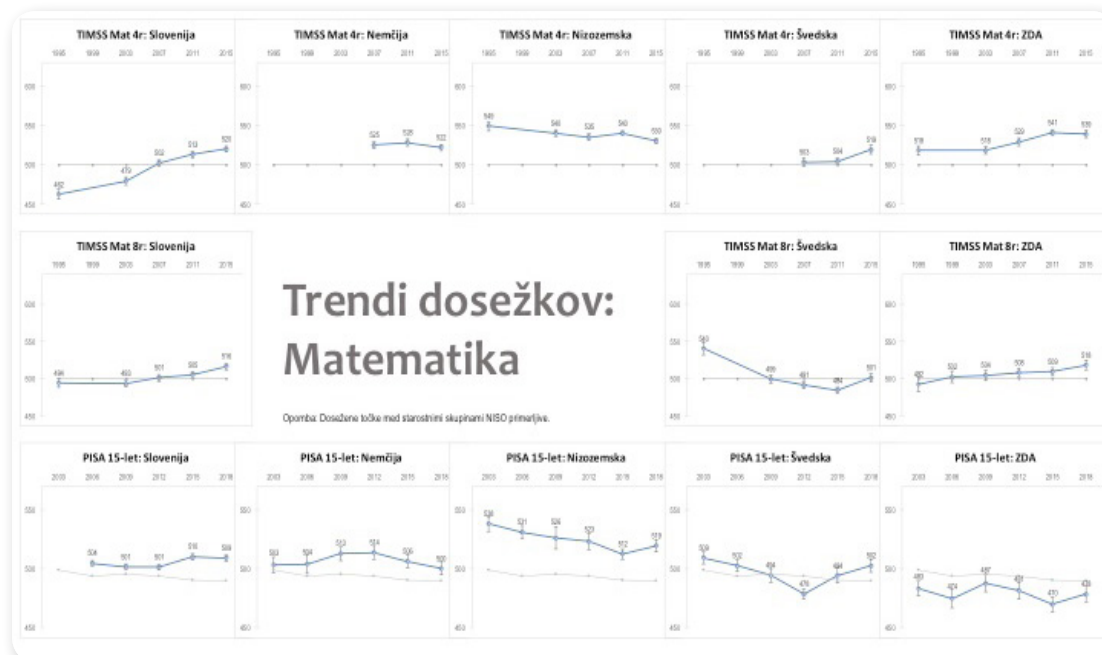
→ Spremenjene okoliščine IND nujno zahtevajo iskanje **novih poti** za zagotavljanje vseh štirih (medsebojno povezanih) dimenzij blagostanja. Iz drugih raziskav vemo, da so na vseh dimenzijah blagostanja **najranljivejši učenci z nizkimi dosežki.**

Za dodatek:

Trendi v dosežkih v mednarodnih raziskavah

Kaj država naredi z rezultati raziskav?

- Nacionalni okvir ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju (MIZŠ, februar 2017)
 - Samoevalvacija zavodov (vrtcev, šol)
 - Evalvacija sistema, podlaga za snovanje politik, ukrepov, sprememb
- Bela knjiga, 2011: ciljna vrednost - v zgornji tretjini razvitih držav
- Strategija razvoja Slovenije 2030: ciljna vrednost - v zgornji četrtini razvitih držav
- Ciljne vrednosti programov ET2020, ET2030, SDG 4
- Sekundarne analize
- Obravnava na delovnih telesih ministrstva (strokovni sveti, konference, srečanja ravnateljev, ...)

Hvala !

mojca.straus@gov.si

GRADIVO

Gradivo za predavanje dr. Zdravka Zupančiča:
Sporazumevanje na blizu in na daleč (komunikacija v kraljestvu črne korone)

SPORAZUMEVANJE V SPREMENJENIH OKOLIŠČINAH

Dr. Zdravko Zupančič, Šola retorike Z&Z

Govorjenje z masko na obrazu

Plinij starejši, rimski učenjak, je rudarjem, izpostavljenim svinčevemu oksidu, svetoval, da si usta in nos pokrijejo z živalskim mehurjem, Leonardo da Vinci ga je zamenjal s kosom blaga. Ob epidemijah kuge in kolere so bile maske obvezna zaščita, Azijci pa si masko vse do danes nadevajo z religiozno pedantnostjo, v nasprotju z razpuščenimi zahodnjaki s starko Evropo na čelu.

Kretnje pridobijo veljavo, kadar maska pokrije obraz. Govorjenje z masko razmelje razumljivost, tkanina duši zvočnost. Mnogokje je dogovor preprost: »Ko govoriš, spusti masko do brade, ko poslušаш, si jo tesno namesti na obraz.«

Ko stranka govori, jo glej v obraz, ko govoriš ti, jo glej v oči. Stara zapoved gurujev »poslovnega sporazumevanja« – zaradi katere zavijajo z očmi strokovnjaki – je v času *med kor.* vstopila pri glavnih vratih.

Nenehno dviganje in spuščanje »ustne zapornice« v kratkem času zahtevata novo spretnost, poleg nameščanja čepic in elastik za lase, natikanja in odmikanja očal je nova veščina postala »maskiranje«.

Za vid so covid ukrepi neomejevalni, čeravno sopenje, ki uhaja izpod maske, očala tako zelo zamegli, da stekla povsem »oslepijo«. Osebe z očali ne morejo brati ali celo prepoznati oseb okrog sebe. Maska je obvezna – zato je treba sneti očala. Da spustimo masko, ko govorimo, prosijo gluhi – saj sicer ne morejo brati z ustnic.

Spust maske med govorjenjem je hkrati dejanje drznosti in poguma, ne zaradi upora proti odredbam, saj javne osebnosti lahko padejo s položaja, če maske padajo. Politiki snamejo masko, kadar je to le mogoče, saj dajanje izjave, ko maska pritiska na obraz, ustvari občutek nemoči in sramežljivosti.

Govorjenje in hkrati dihanje z masko naredita neprijetno polvakuumsko črpalko, maska pri ustih spominja na hlastajoča usta ribe na kopnem, zdi se, kakor da se govorec začenja dušiti.

Predavatelji in vsakršni govorniki, ki morajo govoriti dlje kakor pol minute, si bodo na vse kriplje prizadevali, da snamejo masko. Nečloveškost ukrepa je najbolj mučna, ko zmagovalcu kolesarske dirke v cilju nataknejo nagobčnik, da mu je dovoljeno govoriti v mikrofone, kar je naporejše od zadnjega klanca in bi sčasoma privedlo do ene najhujših paničnih motenj, strahu pred zadužitvijo.

Jasnost in razločnost izgovorjave izpod maske padeta tudi za polovico, še posebej za »rahlo naglušne«. Virtuozu klasične kitare bi podobno škodo prizadejali, če bi mu nataknil rokavice.

Predstavitev in seznanitev – kdo vse je vpet v splet?

Pred kor. sta bili predstavitev in seznanitev v poslovnem svetu dostikrat prisrčni. Stari znanki sta se v smehu dotaknili obeh lic z ustnicami, in ko smo predstavili svoje njihovim, so gostje in gostitelji precej časa radostno stresali ponujene roke. V predahu med srečanjem »vrha« je pristopil svetovalec k predsednici in ji šepetal nasvete centimeter od uhlja. Nekdanji »capo di tutti i capi« Evropske unije je užival v poljubljanju svojih vazalov na čelo, objemanju, vlečenju za roko in nežnem klofutanju.

Med kor. so telesa postala previdna. Naj pristopimo k staremu znancu? Morebiti si tega ne želi? Tudi mi se zjutraj nismo najboljše počutili. V času ovaduštva in sumničjenja je držanje »zase« naravna drža. Kronanje s korono je nerazumljiva stigma. Stari dobri kuga in kolera, črne koze in ebola so krasna izbira, samo da nas ne doleti okužba s covid-19. Ljudomrzneži so prišli na svoj račun. Samotarji in zapečkarji upravičeno ždijo v svojih kotih, ne premamita jih svetloba dneva in druženje v dobri družbi.

Zdravljenje »stigme« z iskrenostjo

Angleški premier v času med kor. ni bleščeči retorik, ki bi ga zgodovina postavila za zgled pokolenju, toda zavzetost in vtis iskrenosti mu velikokrat nasujeta dodatne točke².

Iskrenost in naravno vedenje sta najboljše zdravilo za zdravljenje stigme in obrekovanja drugačnosti, še posebej, če ju popijemo skupaj s prahom žlahtne duhovitosti.

Kdo je kdo in od kod ga vodi pot?

Pred kor. so ob prihodu v seminarski prostor gosta usmerili k mizi, kjer je med razstavljenimi »tablicam z imeni« poiskal svojo. Če se kdo »ni našel«, je prijel k Muci Copatarici,³ s katero sta skupaj poiskala njegov copatek. Tablico je seminarist odnesel k mizi, kjer bo sedel, in »postopek ID« je bil končan. Predavatelj ter sošolke in sošolci so od tistega trenutka vedeli, kdo je kdo. Še več – voditelji seminarjev so dodatno izzvali navzoče, da razkrijejo skrivnosti svojega imena in službe.

Kadar so prireditelji dogodka varčevali z lepenko, so »osveščeni« in izurjeni obiskovalci seminarjev sami od sebe pristopili k neznancem, ponudili roko in se predstavili, običajno z imenom. Priimki so bili prihranjeni za protokolarna srečanja ali za dame, ki svojega imena niso želele ponuditi na pladnju takoj na začetku. Ko je seznanitev opravil prvi, so mu sledili drugi.

Na srečanjih, kjer so kongresniki počasi vstopali v dvorano in se njih število še zdaleč ni ustavilo pri stotici, pretirane vročice seznanjanja ni opaziti. Če je koga zgrabil »hud firbec«, je prebral ime ali priimek s priponke na obleki. Bonton zatikanja »tablice« na oblačila že desetletja kriči po »rebalansu«, ker ostre sponke trgajo tkanino, pri damah trpi celo »osnovna spodobnost«, po kateri gospod gospe ne sme pogledati v območje od vratu navzdol, tja, kjer je zataknilo njeno ime. Navzkriž si hodita »pravica do obveščenosti« in »pravica uvida v razporek dekolteja«, o teh večnih razprtijah lahko berete v drugih spisih.

Med kor. na spletu se dogaja podobno. Udeleženec je v svojem oknu ves čas »podpisan« z imenom, ki ga pred vstopom sam oblikuje. Če kamero izklopi, črke podpisa postanejo portret. Na »prijateljskih« srečanjih igramo igre igranja z imeni, vzdevki in humornimi imenovanji. Na mnogih »spletnih ploščadih« se seznam udeležencev dodatno razvrsti na »stranskem stopnišču sobe«, kjer se vrstijo prijave k besedi in odvijajo druga opravila poslovnika spletne seje.

Na začetku imena in obrazi kapljajo, na koncu »odletavajo« kakor okruški.

Kako vas lahko pokličem?

Kako naj kličem načelnika, vprašam njega ali njegovega pribočnika. Gospod načelnik? Načelnik? Brigadir? Če obstaja nevarnost prekrška, sta gospod in gospa zimzelena rešitev za zadrego.

Govorec, ki govori, vidi »številko števila« sodelujočih, preleti imena (bonton svetuje, da oseba, ki nima vklopljene kamere, zapiše v »temni kvadrater« svoje ime in priimek, ustanovo, nekateri vpišejo kraj, od koder se vključuje, spet drugi ne pozabijo na nazive in častne položaje).

¹ Šef vseh šefov, simbolični naziv za vrhovnega odločevalca, ki deluje iz ozadja.

² Boris Johnson je malega srpana 2020 prostodušno, kot "Little John iz Sherwooda", razlagal v kamero, da je bil sušca meseca hudo bolan: "Madonca, ni bilo prijetno."

³ Muca Copatarica je znamenita pravljica Ele Peroci, slovenske pisateljice, v kateri Muca Copatarica ponoči otrokom odnese copate, ker jih niso pospravili pred spanjem. Otroci se odpravijo na njen dom, kjer jih čakajo izboljšani copatki, s prijitimi cofki in zamenjano podlogo. Copati so postali tako novi in lepi, da jih nekateri niso več prepoznali.

Dogovor, da se kličemo po imenih, je bil sklenjen nemudoma. Če se Aleksandra (tako je zapisano na listini udeležencev, ki jo predloži naročnik) vpiše v okence kot Saša, čeprav jo tisti, ki jo poznajo, kličejo Saška – kako naj jo kličejo preostali smrtniki? Zadrego reši rek diplomatov: »Vsakogar smo dolžni klicati enako, kot se sam predstavi, ne glede na krstne liste, uradne sezname ali vpitje z balkona!«

Okovi rokovanja med kor.?

Kaj počne moški stoje, ženska sede in pes na treh nogah? Če ste pomislili na kaj drugega kakor na rokovanje, vam je odpuščeno, resnično gre za opravljanje potrebe. Potrebe po bližini, dotiku in povezanosti med ljudmi. Rokovanje sega daleč v preteklost,⁴ *med kor.* je za najranljivejše pomenilo rokovanje s smrtjo. Izraza »roke kvišku« in »roke k sebi« sta postala prijazni opomnik.

Zavrnitev rokovanja

Najbolj zoprna zavrnitev v tisočletjih, zavrnitev rokovanja, je *med kor.* in v času velikih epidemij zgodovine postala »posebna ljubeznivost«.

Ne dam, česar nočeš od mene in česar mi nočeš dati. Tuje roke nočemo, svoje ne damo. Ob najrazličnejših srečanjih namesto pozdravnih puhlic slišimo vprašanje: »Se rokujete?«

Če se kdo spozabi, smo ga dolžni opozoriti, ni nam treba roke vdano v usodo položiti v skobec.⁵

Zavrnitev rokovanja je *pred kor.* pomenila najbolj ohol način zavračanja drugega človeka. Od rasističnega ameriškega tabuja »bele roke v črni roki« do javnega sramotenja drugačnih.⁶

Med kor. je rokovanje izgubilo prisrčnost, »izpadlo« je iz protokolov, poskrbelo je, da so učbeniki »lepega vedenja« zastarali.

Lahko bi imenoval predsednika, ki je v teh dneh izjavil, da je virus krasna stvar, saj se mu ni treba rokovati z mnogimi ostudnimi ljudmi. A ne bom, saj mi dostojnost to prepoveduje. Rokovanje je lahko pravno kaznivo dejanje. Predstojnik infekcijske klinike je nekaj let *pred kor.* takole začel predavanje: »Vam lahko predstavim deset najpogostejših vzrokov za prenos okužbe?« Množica poslušalcev je pritrdila, saj so zato vendarle prišli. Zdravnik je dvignil obe roki in nekaj sekund migal z desetimi prsti.

Konice komolcev, *pred kor.* nosilke slabih pomenov (»komolčar se je s komolci prerinil do mesta vodje«), so postale geometrijske figure pri fotografiranju politikov in udarec s pestjo v pest je *med kor.* dotik vljudnosti. Kljub radikalnim spremembam gest nogometni sodnik ni nasedel branilcu, ki je trdil, da je z udarcem komolca želel čestitati velemojstru nasprotnega moštva za prejem zlate žoge.

Mnogi bodo *med kor.* rokovanje zavrnili z nejevoljo in zgražanjem, svetujemo, da za vsak primer niti sosedovemu psičku, ki ga srečate na prehodu, ne stisnete tačke.

⁴ V stari Grčiji je rokovanje segalo od pozdrava, intimnosti, slovesa, čestitke, prisege do poslavljanja od mrtveca, v starem Rimu so se rokovali do komolca, saj so sočasno pretipali podlahtnico, če v rokavu ni skritega bodala.

⁵ Nemška ministrica ministrov je v mesecu sušcu, *med Kor.*, priskakljala v kabinet vladne seje, kjer so strumno sedeli ministri in ministrice. Pred budnim očesom nemške televizije je svojemu najljubšemu ministru ponudila ročico v pozdrav. Možakar se je skremžil v zadregi in jo spomnil, da je rokovanje strogo prepovedano, angelski obraz je zardel in gospa kanclerka je potegnila roko k sebi, kakor bi se opekla.

⁶ V mislih imam srbskega košarkarskega selektorja, ki je v Carigradu homofobično zavrnil rokovanje z istospolno usmerjeno predsednico vlade, ki mu je prišla na igrišče čestitat za srebrno medaljo po finalu evropskega prvenstva 17. septembra 2017. Če kdo ne ve, kdo je osvojil zlato, naj svojo nevednost poteši na spletu.

Nadomestki rokovanja

Kuštranje las

Tja se korona menda ja ni zalezla. Precej zoprno. Dotik z loparji na teniškem igrišču.

Z otroških igrišč se je na spletna igrišča vrnilo mahanje z roko. »Pomahaj tetrici« in »daj babici pa-pa« je postala ponovno »gesta odraslih«, ki so jo *predkor.* kvečjemu uporabljali romantični zaljubljenici ali znanci na desnem bregu reke, ko so zagledali znance na levem bregu.

Poljubljanje

Epidemiologi, slednjič bolj slavni od egiptologov, so zelo jasno povedali: »Rokovanje je petkrat nevarnejše kakor poljub na obe lici.« Ergo – devetkrat ji prisolim poljub, pa je še zmeraj bolj varno od rokovanja. Pošiljanje poljubčkov z roke strokovnjaki še raziskujejo, pihniti vsekakor ni dovoljeno čez mero.

Objemanje

Neumorni romantiki so odkrili gesto za spletni objem. Ko vam jo bodo pokazali, boste takoj vedeli, da vas objemajo na daljavo. Objemanje v živo še živi, s tem da oba vpletena iztegujeta glavi čim bolj stran eden od drugega. Kolikor dopušča iztegnjeni vrat.

[illegible]

SIO · 2020

Storitve Arnes pri poučevanju na daljavo in izzivi v času pandemije

Mag. Marko Bonač

XXIX. strokovno srečanja ravnateljic in ravnateljev osnovnega šolstva

10. november 2020

a_ravnatelj05-2020

Nalozbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

Težave pri delovanju Arnes učilnic 19. in 20. oktobra in 9. novembra

Danes vse deluje brez problemov !

- 19. oktobra zjutraj so bile težave na AAI prijavi 2 uri
- 19. oktobra dopoldne je bilo upočasnjeno delovanje Arnes učilnic
- 20. oktobra dopoldne so bile Arnes učilnice nedostopne
- 9. novembra dopoldne (včeraj) je del uporabnikov (30%) občutil upočasnjeno delovanje Arnes učilnic
- Težave 19. oktobra so bile zaradi prešibke opreme na delu sistema
- Težave 20. oktobra so bile zaradi napake v odprtokodnem sistemu Moodle
- Težave 9. novembra so nastale zaradi preobremenjenosti požarne zaščite
- Poleg tega smo doživljali hekerske napade (večino iz Kitajske, en napad je bil s strani nekega dijaka v Sloveniji)

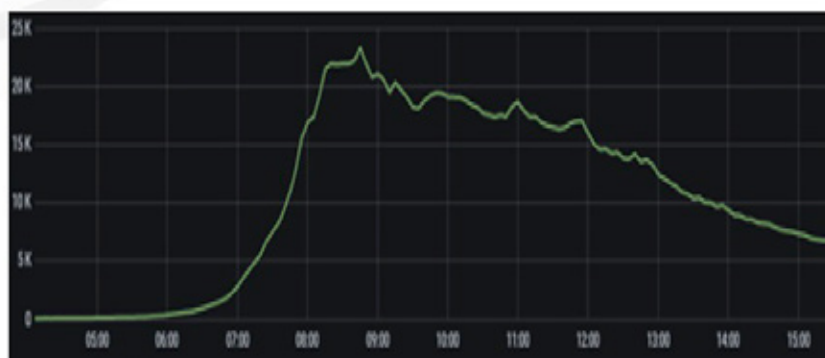
Uporaba nekaterih Arnes storitev se je izredno povečala najprej spomladi in še bolj sedaj

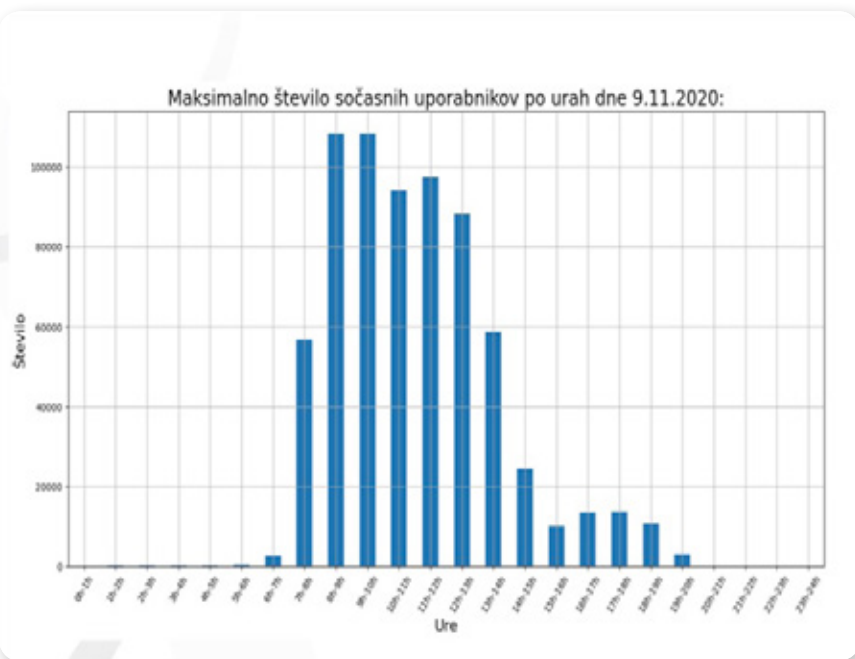
Včeraj dopoldne je

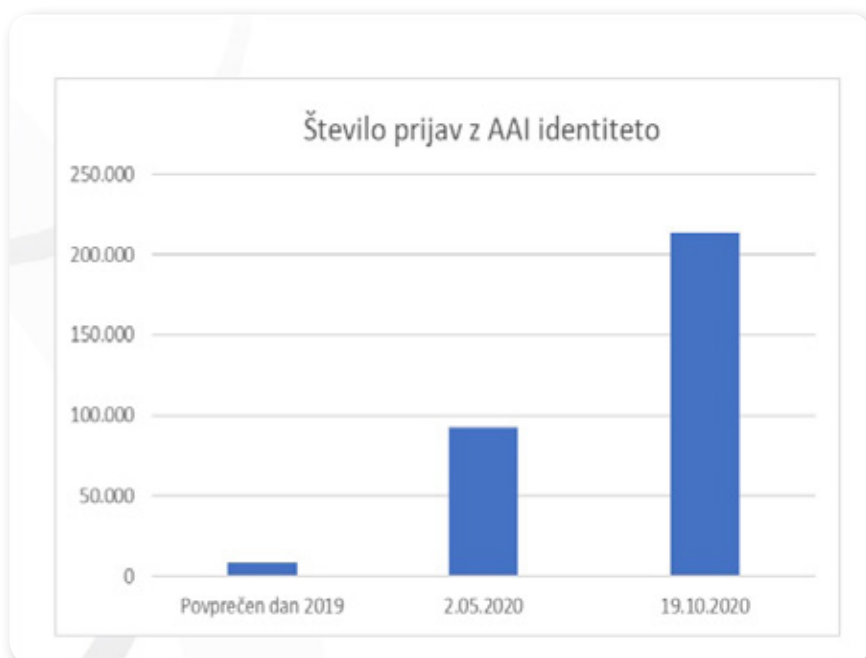
- uporabljalo Arnes učilnice 131.000 unikatnih uporabnikov, naredili so 300.000 obiskov in si ogledali 3.000.000 strani.
- je uporabljalo različne Arnes videokonference 265.000 uporabnikov v 15.000 različnih videokonferenčnih sobah.
- Na izobraževalni portal Arnes video je bilo naloženo 4.000 posnetkov, ki jih je pogledalo 44.000 uporabnikov
- Spletišča so imela 3.450.000 obiskov, dostavljenih je bilo 373.000 elektronskih sporočil.

Obremenjenost sistemov je veliko večja kot je to bilo načrtovano pri postavitvi v preteklih letih. Seveda smo takoj po spomladanskem zaprtju šol začeli z novo postavitvijo nekaterih storitev in MIZŠ nam je odobrilo dodatna investicijska sredstva. Ni pa enostavno v kratkem času dobiti nove kadre in realistično preizkusiti sisteme pri veliki obremenitvi.

Število hkratnih uporabnikov včeraj dopoldne

Končuje se projekt SIO-2020

- Zgrajena so bila WLAN omrežja na 875 lokacijah
 - VIZ-i so morali prispevati 37,5 %, ostalo so bila kohezijska sredstva
 - urejeno je centralno upravljanje in dokončuje se tudi portal, ki bo omogočal tudiROID-om določene nastavitve
- Za VIZ-e se je kupilo 38.600 kosov IKT opreme
 - VIZ-i so morali prispevati 50 %, ostalo so bila kohezijska sredstva
- Razvilo se je nekaj e-storitev in e-vsebin, veliko je bilo tudi izobraževanja

Izobraževanja od marca do oktobra 2020

- **Webinarji**
so kratka online srečanja, ki predstavljajo konkretno situacijo in možnosti za njeno rešitev s pomočjo IKT.
 - Razvitih je bilo 21 webinarjev, ki so imeli 2.000 udeležencev. Ker so bili webinarji posneti in se lahko vidijo kasneje, smo zabeležili, da je kasneje te webinarje pogledalo približno 40.000 uporabnikov.
- **Spletni tečaji** (MOOC ali MOST)
so daljša oblika izobraževanja, kjer učitelj vse dejavnosti opravi na daljavo. Trajajo običajno od 4 do 5 tednov. Udeleženci celovito obdelajo neko področje in izobraževanje zaključijo s seminarsko nalogo.
 - Razvili smo 11 takih spletnih tečajev, ki so imeli 23 ponovitev in udeležilo se jih je 4.026 učiteljev.
- **Delavnice** so krajše oblike izobraževanja v (fizični) učilnici. Udeleženci v 4-6 urah spoznajo neko konkretno področje oziroma rešitev.
 - V tem obdobju je Arnes razvil 7 takih delavnic, ponovile so se 494 krat, vseh udeležencev je bilo več kot 6.000.
- Arnes je organiziral tudi videokonferenco "Mreža izobraževanja" z namenom izmenjave dobrih praks. Imela 177 udeležencev.

Projekt COVID-19

Takoj po prvem valu epidemije smo z MIZŠ načrtali projekt, ki je letos zagotovil nujne investicije in sicer:

- 3 M EUR za 4.000 prenosnih računalnikov, ki so že bili razdeljeni po šolah
- 1 M EUR za okrepitev Arnes opreme za storitve

Iz tega smo kupili

- 400 modemov z enoletno plačano brezžično povezavo in
- 400 kamer in slušalk za namizne računalnike

Oprema se bo posodila VIZ-om, ki jo bodo po svoji presoji posodili družinam, ki to potrebujejo za učenje na daljavo. Predloge VIZ-ov trenutno zbiramo na naslovu: OpremaZaVIZ@arnes.si, v kratkem bo to možno predložiti preko EDO portala.

- Delamo tudi na JN za nakup še dodatnih 180 prenosnih računalnikov
- Ostala sredstva so za Arnes strežnike, licence (npr. ZOOM) in drugo opremo na Arnesu

Prošnja: zagotovite, da bo čim več opreme, ki je trenutno v šolskih prostorih neuporabljena, posojeno družinam, ki to sedaj potrebujejo.

Razmišljanje Arnesa o nujnih aktivnostih

- **Nakup opreme** (predvsem prenosnih računalnikov) za VIZ-e, ki bi to posojali družinam, ki nimajo ustrezne opreme.
- Arnes je izvedel anketo, ki kaže, da ima doma primerno opremo le 63 % učiteljev in 49 % učencev.
- Poleg zagotovitve sredstev je problem tudi to, da trenutno po celem svetu primanjkuje računalnikov in dobavni roki so dolgi in nezanesljivi.
- Predlagamo, da VIZ-i **posodijo družinam** tudi namizne računalnike (seveda je nekaj dela z lokalnim omrežjem in ponovno konfiguracijo računalnika – pri tem lahko pomagamo z nasveti)
- Nekateri učitelji (pa tudi nekatere šole v celoti) so se že v prvem valu epidemije izredno dobro organizirale. Premišljujemo kako organizirati **izmenjavo dobrih praks**.
- Verjetno bi bilo potrebno organizirati izobraževanja tudi za starše ?

Predlogi Arnesa za projekte, ki bi pomagali pri digitalizaciji izobraževanja v prihodnjih letih (I)

Redno opremljanje VIZ-ov z IKT opremo

- Ali naj se financiranje v celoti prepusti občinam ?
- Če bo MIZŠ še naprej to financiralo, se lahko sredstva razdeli po šolah, lahko se oprema kupuje centralno preko Arnes-a, lahko pa se naredi kombinacija obojega.
- Anketa ob koncu projekta SIO-2020 je pokazala, da bi 95 % anketirancev želelo, da Arnes nadaljuje s centralnim nakupom
- Ali bi VIZ-i morali sofinancirati ? Če ne, ali bodo želje realne ?
- Ali je smiselno, da Arnes obišče vse šole in svetuje vodstvu glede opremljenosti šole ?

Predlogi Arnesa za projekte, ki bi pomagali pri digitalizaciji izobraževanja v prihodnjih letih (II)

- Nadaljevati s webinarji, MOST-ovi in delavnicami za uporabo IKT tehnologije pri učenju in poučevanju
- Zagotovitev ustrezne (optične) povezave še za preostale vzgojno-izobraževalne zavode (trenutno je to urejeno za 38% lokacij VIZ s 70% vseh šolajočih)
- Ureditev lokalnega žičnega omrežja na VIZ-ih
- Zagotovitev in vzdrževanje e-gradiv (i-učbeniki, komercialna e-gradiva založnikov, gradiva učiteljev)
- Zagotovitev čimbolj enotne platforme za storitve in dostop do različnih e-gradiv
- Urediti in vzdrževati enotno informacijsko točko za VIZ (SIO portal)
- Zagotoviti VIZ-om pomoč pri vprašanjih avtorskih pravic in pomoč pri vprašanjih varstva osebnih podatkov

Dostopnost šolski spletišč (ZDSMA)

Z Direktivo EU o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja (Direktiva 2016/2102, 2016) se je področje spletne dostopnosti začelo vključevati v pravni red Slovenije, ki je sprejela **Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (ZDSMA)**.

Zagotovljena mora biti Digitalna dostopnost. To pomeni, da lahko ljudje z različnimi sposobnostmi in ovirami (začasnimi ali trajnimi senzornimi, gibalnimi ali kognitivnimi) zaznavajo, razumejo, navigirajo in komunicirajo s spletom.

Uporablja se za spletišča in mobilne aplikacije vrtcev, osnovnih ter srednjih šol, za vsebino, ki se nanaša na osnovne informacije o zavodu, informacije o vpisnem postopku in druge upravne informacije, kot so na primer šolski koledar in urniki.

V primeru, da VIZ gostuje na Arnes spletu, se vključi vtičnik SOGO dostopnost, ki omogoča spremeniti pisavo, velikost črk, kontrast barv itd.

Če VIZ uporablja temo Divi, mora aktivirati tudi vtičnik "Divi Accessibility"

Podrobnejše informacije so na Arnes domači strani:

<https://splet.arnes.si/2019/09/09/uporaba-vticnika-za-zagotovitev-dostopnosti-spletisc/>

Vabilo

- Kaj delamo je opisano na www.arnes.si
- Želimo si, da bi bile vse informacije za VIZ na šolskem portalu www.sio.si
- Pridite na našo vsakoletno jesensko konferenco „Mreža znanja“
Letos bo potekala na daljavo 25. in 26. novembra.
Program je na naši domači strani.
- Vabljeni na delavnice in spletne tečaje
- Veseli bomo vašega klica ali obiska.
- Povejte nam, kaj bi lahko še in bolje naredili za šole v bodoče ?

Vsak otrok se lahko uči; če se mi naučimo, kako ga učiti.

Povabilo k sodelovanju v programu **SAM ravnatelj**

Zveza nevladnih organizacij za avtizem Slovenije je nevladna organizacija, ki povezujejo 11 društev in neprofitnih zavodov, ki delujejo na področju avtizma.

Program **SAM ravnatelj** izvajamo v okviru projekta Avtizem SAM z drugimi II, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje RS. Več o projektu najdete na povezavi: <https://www.zveza-avtizem.eu/avtizem-sam-z-drugimi-ii/>.

V okviru programa SAM ravnatelj želimo ravnateljem šol predstaviti naš pogled na inkluzijo in otroke z avtizmom v osnovni šoli, saj se zavedamo, da izobraževanje otrok z avtizmom predstavlja izziv tako ravnateljem, učiteljem, vrstnikom kot otroku z avtizmom in njegovim staršem. Z našimi izkušnjami, ki jih nabiramo pri delu z otroki in preko različnih projektov v tujini, želimo osvetliti nekaj dejavnikov, kako otroka z avtizmom v osnovni šoli čim bolje vključiti v vsakodnevno življenje šole, mu omogočiti enakovredne pogoje za izobraževanje in ga povezati z drugimi vrstniki. V programu vam bomo nanizali nekaj informacij za bolj uspešno razumevanje otroka z avtizmom in nekaj idej za uspešno vključevanje otroka z avtizmom v izobraževalni proces.

Projekt Avtizem SAM z drugimi II je nadaljevanje prvega, že uspešno zaključenega istoimenskega projekta. Vsebine, ki so v tem projektu privlačne tudi za šole, oz. za šolarje in njihove družine:

- SAM prijazna šola.
- Mali SAM v vrtcu.
- SAM v šoli.
- SAM v srednji šoli.
- Metode dela z otroki s SAM (usposabljanje spremljevalcev in staršev otrok z avtizmom).
- Nisem SAM.
- SAM družina.
- Aktivna SAM družina.
- SAM ravnatelj.
- Modri SAM (ozaveščanje ob svetovnem dnevu zavedanja o avtizmu, ki je 2.aprila).
- SAM – FON, brezplačno svetovanje po telefonu.
- Svetovanje vrtcem in šolam ter drugim NVO na terenu.

Vabimo vas, da si ogledate našo spletno na povezavi: <https://www.zveza-avtizem.eu/>

V letu 2020 bomo izvedli več predavanj. Vsa predavanja bodo potekala preko spletne aplikacije ZOOM. Prijave so obvezne. Prijavnice najdete na naši spletni strani, v zavihku aktualno:

- **SAM ravnatelj** - osnovna šola, 2020 (**20.11.2020 od 11: do 13:00, 120 minut**).
- **Mali SAM v vrtcu** - predavanje za vzgojiteljice in starše predšolskih otrok, 2020 (**2.12. in 3.12.2020, od 16.00 do 19:30, 8 pedagoških ur**).
- **SAM v šoli** – predavanje za strokovne delavce v osnovnih šolah, 2020 (**14., 16. in 17.12 2020, 8 pedagoških ur**).

Vabljeni k sodelovanju.

Sabina Korošec Zavšek, predsednica Zveze nevladnih organizacij za avtizem Slovenije

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

MNENJE OTROK ŠTEJE!

Kratka predstavitev programa Otroški parlamenti®

November 2020

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

Nekaj ključnih informacij

- Program Zveze prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) že od leta 1990.
- Spodbujanje otrok (učencev) k učenju za aktivno državljanstvo in k izražanju lastnega mnenja (12. člen Konvencije o otrokovih pravicah).
- Izvedba ob dragoceni podpori **mentorjev** na osnovnih šolah ter **regijskih koordinatorjev** programa (pri lokalnih zvezah in društvih prijateljev mladine).
- Nivojska izvedba: od šolske ravni, preko občinske/medobčinske in regijske ravni do nacionalne ravni.
- Temo Otroških parlamentov izberejo otroci sami na Nacionalnem otroškem parlamentu (izmed nabora predhodno predlaganih tem).

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Struktura izvedbe Otroških parlamentov (v posameznem šolskem letu)

*časovni termini so okvirni

Osrednje metode dela v Otroških parlamentih

IZ DEBATE V AKCIJO

Učenci skušajo uresničiti svoje predloge v praksi.

IZ VSEBINE V PROCES

Mentor večjo pozornost kot vsebini namenja procesu uresničevanja učenčevih predlogov.

OD POUČEVANJA DO MODERIRANJA

Mentor stopi iz „poučevalskih čevljev“ v „moderatorske“. Vsebino črpa iz učencev in jih vodi skozi razprave.

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije®

Zakaj je program Otroški parlamenti pomemben?

- Ker krepi glas otrok (učencev) - omogoča, da povedo svoje mnenje o zadevah, ki se jih tičejo.
- Ker učencem nudi možnost aktivne participacije (v šoli, lokalnem okolju, širši družbi) ter možnost vpliva na odločitve odraslih.
- Ker učenci dobijo izkušnjo aktivnega državljanstva in se s tem učijo socialnih in državljanskih kompetenc.
- Ker učenci razvijajo komunikacijske spretnosti (aktivno poslušanje in argumentiranje lastnih stališč).
- Ker spodbuja učence k iskanju in povezovanju informacij ter kritičnemu in ustvarjalnemu mišljenju.

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Otroški parlamenti v šol. letu 2020/21

- Nadaljevanje teme MOJA POKLICNA PRIHODNOST iz preteklega šolskega leta (teme so od šol. leta 2017/18 dalje dvo-letne).
- Razprave so potekale v 4 podtemah:
 - ❖ Moj poklic: skrbi, pričakovanja, znanja in veščine;
 - ❖ Poti do mojega poklica;
 - ❖ Poklici sedanjosti in poklici prihodnosti;
 - ❖ Slovenija, Evropa, svet – pozitivno, negativno, zanimivo.
- Zadnja nacionalna izvedba (aprila letos) ni bila „v živo“, ampak preko spletne platforme OPIN.ME. Poročilo in ključna sporočila so lahko izhodišča za letošnje razprave (objavljeno na spl. strani <https://www.zpms.si/programi/otroski-parlamenti/>)

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Izzivi izvedbe Otroških parlamentov v času epidemije

OBIČAJNA IZVEDBA Z
MANJŠIM ŠTEVILOM
UDELEŽENCEV
(z upoštevanjem
priporočil NIJZ)

VIRTUALNA IZVEDBA S
POMOČJO SPLETNE
APLIKACIJE ZOOM

UPORABA SPLETNE
PLATFORME OPIN.ME ZA
IZMENJAVO MNENJ
(primerno za nacionalni
otroški parlament)

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

Več:

- Spletna stran ZPMS www.zpms.si
zavihek programi – Otroški parlamenti
<https://www.zpms.si/programi/otroski-parlamenti/>

- Kontakt:
Zveza prijateljev mladine Slovenije, info@zpms.si
Petra Zega, koordinatorka programa, petra.zega@zpms.si

Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije®

VODNIKOVA DOMAČIJA ŠIŠKA

GOSPA S KLOBUKOM, pripoved ob glasbi in animaciji v živo

Priredba in pripoved: Špela Frlic, ilustracije: Tanja Komadina, animacija: Andreja Goetz, glasba: Andrej Fon, produkcija: Vodnikova domačija Šiška in Združenje mladih, staršev in otrok Sezam

Gospa Ljudmila, upokojena učiteljica šivanja, se nekega dne usede na kovčekomobil in se s papigo Arabelo odpravi na razburljivo potovanje. Pot jo pelje od užaloščenega policaja do likovno nadarjene sprevodkinje, od osamljenega filozofa do ukradenega kovčka in nazadnje čisto do morja. "Tvoj dom je tam, kjer položiš svoj klobuk," Ljudmili ob slovesu pove prijatelj. Ljudmila pa na koncu ugotovi: "Življenje je piknik!" *Gospa s klobukom* je razburljiva in zabavna pustolovščina, a tudi topla in ganljiva zgodba o prijateljstvu.

Pripovedovalska predstava ob animiranih ilustracijah je nastala na podlagi istoimenske knjige avtoric Maše Ogrizek in Tanje Komadina, ki je prejela Levstikovo nagrado.

Foto:
**Yeremie
Pierre Noir**

PROGRAMI BRALNE KULTURE ZA OTROKE

Vodnikova domačija Šiška, Hiša branja, pisanja in pripovedovanja, ki pod vodstvom Zavoda Divja misel deluje v bližini Kina Šiška v Ljubljani, veliko pozornost namenja tudi razvoju programov za promocijo bralne kulture za otroke. Za družine pripravljamo **nedeljski otroški program Nedelce**, v okviru katerega skupaj z glasbeniki, igralci, ilustratorji in pripovedovalci predstavljamo najboljše knjižne izdaje slovenskih založb. Za šolske skupine pa smo razvili **interaktivne sodobne načine predstavljanja življenja in dela Valentina Vodnika** (kviz, vodenje po Vodnikovi Ljubljani, pripovedovalsko vodenje po razstavi, predstava *Ljubljanski vodnik našel Vodnika Andreja Rozmana Roze*) ter **pripovedovalsko-animirane predstave po knjižnih predlogah** (*Gospa s klobukom*, *Bratovščina Sinjega galeba*, *Dva zmerjavca*). Vsebine po dogovoru povežemo tudi v **Kulturni dan s knjigo**, s produkcijami pa gostujemo. V dogovoru z učitelji lahko izbrane dejavnosti izvedemo tudi po zoomu.

Naš izstopajoči projekt je tudi **Pravljичni studio**, ki je namenjen krepitvi pripovedovalskih kompetenc pri otrocih, in v okviru katerega razvijamo pripovedovalske delavnice za otroke, izobraževanja za strokovne delavce, vsebinsko in oblikovno dovršena orodja za pripovedovanje ter bazo posnetkov pripovedovanj otrok. Več na: www.pripovedovalskistudio.si.

Kontakt:

Dogovori za organizirane skupine: pia.prezelj@divjamisel.org

Pravljичni studio: spela.frlic@divjamisel.org

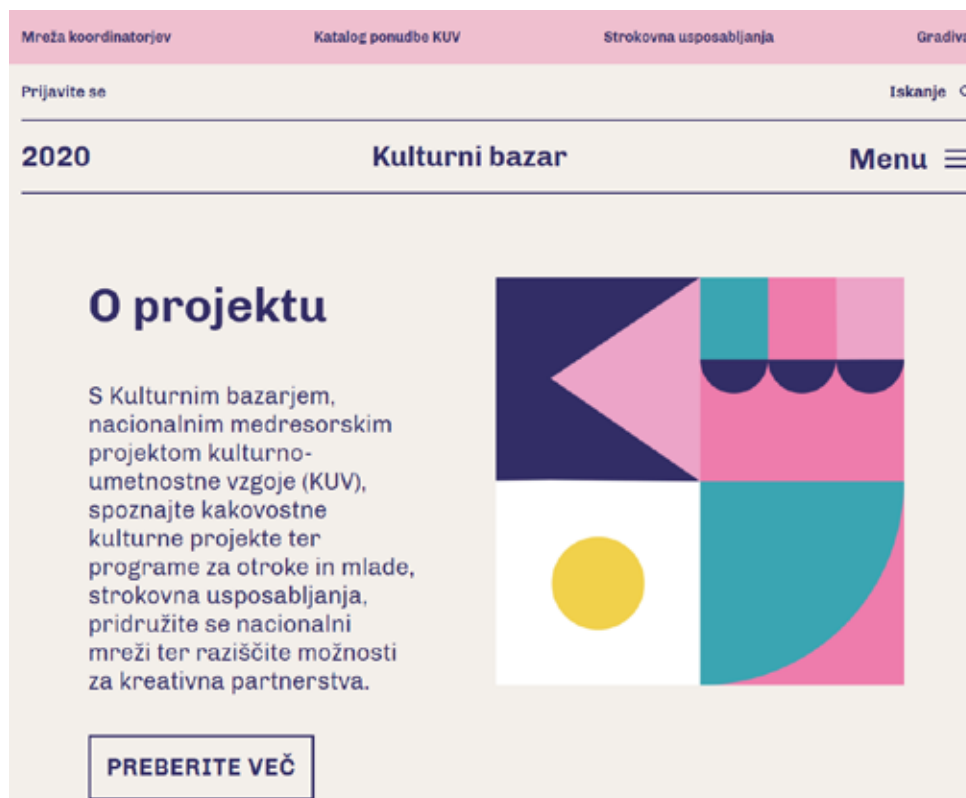

KULTURNO-UMETNOSTNA VZGOJA

TKEMO MREŽO USTVARJALNOSTI

Že vrsto let si Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo v sodelovanju s kulturnimi ustanovami, vzgojno-izobraževalnimi zavodi, fakultetami, lokalnimi skupnostmi ter tudi z ustanovami z drugih resorjev (zdravje, kmetijstvo, okolje in prostor, gibanje in šport ...) z različnimi pobudami, razpisi in dogodki prizadevamo povečati dostopnost kulture in umetnosti otrokom in mladim.

Naš skupni cilj je otrokom in mladim v vseh obdobjih vzgojno-izobraževalnega procesa omogočiti spoznavanje različnih področij kulture in umetnosti, tako z vidika sprejemanja in spoznavanja kulture, raziskovanja umetnosti kot tudi z vidika spodbujanja njihove ustvarjalnosti na različnih področjih kulture.

Na prenovljeni spletni strani **nacionalnega medresorskega projekta Kulturni bazar** (<https://kulturnibazar.si/>) najdete celovito predstavitev kulturno-umetnostne vzgoje (KUV):

- **Katalog ponudbe KUV za 2020/21** (www.katalog.kulturnibazar.si/), spletni imenik slovenskih kulturnih ustanov, ki delujejo na področju kulturno-umetnostne vzgoje;
- informacije o **strokovnih usposabljanjih**, koledar dogodkov in druge novice s področja KUV;
- **vse o nacionalni mreži KUV**, o registraciji koordinatorjev KUV ter prednostih, ki jih prinaša vključitev v mrežo;
- rubriko **Gradiva**, kjer najdete nacionalne in mednarodne strateške dokumente, nacionalno in mednarodno strokovno literaturo z vseh področij KUV;
- predstavitev **nacionalnih medresorskih projektov KUV**: [Rastem s knjigo](#), [Kulturni bazar](#), [Teden kulturne dediščine](#), [Nacionalni mesec skupnega branja](#);
- predstavitev nacionalnih projektov KUV, s katerimi od 2016 do 2021 MK in MIZŠ s podporo evropskih sredstev podpiramo vzpostavitev odprtih, inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja.

Enkrat letno organiziramo tudi **celodnevno strokovno usposabljanje registriranih koordinatorjev KUV iz vse Slovenije**. Na usposabljanjih predstavimo primere dobrih praks povezovanja na različnih ravneh, ki so nam lahko v pomoč pri našem delu, velik del posveta pa namenimo aktivnemu sodelovanju vseh udeležencev, spoznavanju drugih koordinatorjev in izmenjavi izkušenj ter iskanju novih možnosti povezovanja. V letošnjem letu, ki ga je zaznamoval covid-19, smo se uspeli srečati v živo – posebno pozornost smo namenili razpravi o izzivih dejavnostim KUV na daljavo. Upamo, da se bomo v letu 2021 lahko spet zbrali bolj množično. Vabljeni, da se vključite v mrežo in se nam pridružite!

VABILO

Vse vzgojno-izobraževalne zavode, ki še niste vključeni v nacionalno mrežo kulturno-umetnostne vzgoje, vabimo, da se nam pridružite. Na spletni strani Kulturnega bazarja najdete **obrazec za registracijo koordinatorja KUV v VIZ** (<http://www.kulturnibazar.si/prijava/>). Strokovni delavci osnovnih šol se lahko v soglasju z vodstvom šole registrirajo in pridobijo izkaznico.

Že sedaj vas vabimo spomladi na **Kulturni bazar 2021** v Ljubljano in jeseni na **Kulturni bazar v regiji 2021**, ki bo spet v Mariboru.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Strokovno usposabljanje Kulturni bazar

31. marca 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani

Kulturni
bazar

cankarjev dom

Skladno z epidemiološko sliko in navodili NIJZ si vsi skupaj še naprej prizadevamo, da bi otrokom in tudi strokovnim delavcem vzgojno-izobraževalnih zavodov omogočili neposreden stik s kakovostno umetnostjo in kulturo ter nadaljevali načrtane smernice razvoja KUV na nacionalni ravni. Z dobrim sodelovanjem in upoštevanjem varnostnih ukrepov nam to zagotovo lahko uspe.

Priprave: Nataša Bucik, Nada Požar Matijašič in Ana Petrovčič, nacionalne koordinatorke KUV na MK, MIZŠ in CD

ZA ŠČEPEC BRALNE KULTURE

Vabimo vas, da tudi v tem šolskem letu spremljate raznovrstno ponudbo, ki jo pripravljamo na področjih bralne pismenosti, bralne kulture in promocije branja.

NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA (NMSB) IN BEREMO SKUPAJ

Z NMSB in akcijo **Beremo skupaj** predstavljamo kakovostno **mrežo vseh, ki delujemo v razvoju bralne pismenosti in bralne kulture**. Prispevati želimo k boljšemu prepoznavanju pomena področja ter celovitejši nacionalni skrbi zanj. Čeprav se je **NMSB'20** zaključil 11. oktobra, bomo organizatorji skrbeli za vidnost naših programov vse leto, saj bomo lahko le tako dosegli tudi naše dolgoročne cilje. Informacije o dogajanju po vsej Sloveniji, pa tudi med Slovenci, ki so del slovenskega kulturnega prostora zunaj naših meja, najdete v **dogodkovniku** <https://nmsb.pismen.si/>, kjer so na voljo tudi različna slikovna in druga gradiva. Vabimo vas, da se na zemljevid bralne kulture Slovenije vpišete tudi vzgojno-izobraževalni zavodi s prireditvami za otroke in družine, z medgeneracijskimi druženji in z virtualnimi vsebinami. Događkovnik je za vnose odprt vse leto.

NACIONALNA MREŽA ZA BRALNO PISMENOST IN BRALNO KULTURO TER PORTAL DRUŽINSKA PISMENOST

Eden od pomembnih ciljev **Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti** je vzpostavitev medresorske nacionalne mreže izvajalcev za razvijanje in koordiniranje programov bralne pismenosti in bralne kulture (nosilec **Andragoški center Slovenije**). Delovanje mreže se bo uveljavljalo v obliki strokovnih srečanj, skupnih promocijskih akcij ter v obliki skupnega portala. Letos nam je uspelo vzpostaviti del portala, ki je namenjen spodbujanju pismenosti in bralne kulture v družini: <https://druzina.pismen.si/>.

JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS

POT KNJIGE, od avtorja do bralca (<http://www.jakrs.si/bralna-kultura/pot-knjige/>) je prikaz procesa nastanka knjige. Kratka zgodba, zapisana v stripu, avtorja Žige X. Gombača z ilustracijami Davida Krančana nas popelje v svet knjige z glavnim junakom, simpatičnim knjižnim moljem. POT KNJIGE je pripravljena na dvanajstih plakatih iz blaga kot razstava, ki potuje po Sloveniji, dostopna šolam, knjižnicam in drugim zainteresiranim ustanovam. Na Javni agenciji za knjigo RS, kjer vodijo projekt POT KNJIGE, so pripravili tudi dodatna gradiva: delovne liste POT KNJIGE, brošuro POT KNJIGE v e-obliki (pdf) in v e-knjižnici Biblos (<https://www.biblos.si/>), plakate POT KNJIGE.

RASTEM S KNJIGO

Projekt spodbujanja bralne kulture med mladimi **RASTEM S KNJIGO** (<http://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/>) izvajamo Javna agencija za knjigo RS v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, z osnovnimi šolami s prilagojenim programom, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter z osnovnimi in srednjimi šolami v zamejstvu VIZ-i v Sloveniji in zamejstvu; ob podpori in sodelovanju s predstavniki Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva slovenskih pisateljev. V šolskem letu 2020/21 poteka projekt *Rastem s knjigo* OŠ 2020 za učence 7. razredov osnovnih šol že PETNAJSTIČ. Izbrana je knjiga pisatelja Mateta Dolenca *Kako dolg je čas*, Beletrina.

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENJENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA**
Gradivo za udeležence

SPLOŠNE KNJIŽNICE

Splošne knjižnice v Sloveniji v različnih organizacijskih oblikah izvajajo svojo dejavnost na več kot tisoč mestih po državi. V lokalnih skupnostih splošne knjižnice predstavljajo odprt socialni prostor. Na voljo so vsem obiskovalcem, od najmlajših do najstarejših. Kaj vse ponujajo ter kako posegajo v življenjski prostor posameznika in lokalne skupnosti, lahko spoznate tudi s klikom na: <https://www.knjiznice.si/>.

Za šolske otroke ponujajo pestro izbiro **brezplačnih bibliopedagoških dejavnosti** tako v okviru šolskih kot tudi pristočnih dejavnosti: pravljilne ure, tematske razstave, ustvarjalne delavnice, predstavitve knjižnice, informacijska opismenjevanja, literarne uganke in kvize ipd.

Poslanstvo teh dejavnosti so promocija branja in knjižnice kot prostora, širjenje bralne kulture, motivacija za branje ter skrb za jezik in pismenost.

Splošne knjižnice nas vabijo v svet zgodb in znanja. Tudi šolske otroke – zanje je članstvo v knjižnicah brezplačno.

#ŠPORTAJMOINBERIMO

Več na: <https://www.mb.sik.si/sportajmoinberimo-v-mariboru.html>;

<https://nmsb.pismen.si/medijsko-sticisce/sporocila/> ali <https://www.olympic.si/novica/1338>

DRUŠTVO BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE – ZPMS

#športajmoinberimo, nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki, ima izhodišča v **Nacionalni strategiji za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–30**, ki jo je Vlada RS sprejela decembra 2019, ter v *Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice iz leta 2018*. V okviru programa so bile pripravljene smernice za spodbujanje branja med mladimi športniki. Vodilo programa je povezati mlade in vrhunske športnike ob pogovoru o branju in knjigi. Mladim športnikom se želi predstaviti, kako lahko s pomočjo znanja iz knjig in branja kot tehniko treniranja možganov napredujejo tudi kot športniki. Vplivati želi na njihov odnos do branja ter širiti vedenje, da je bralna pismenost temeljna zmožnost za pridobivanje in ustvarjanje novega znanja v njihovem osebnem in športnem življenju.

Društvo na vseslovenski ravni koordinira gibanje **Bralna značka**, ki spodbuja razvoj bralne, knjižne in književne kulture, predvsem med otroki in mladimi. Osnovne naloge Društva so, da strokovno in širšo javnost informira o sodobnem dogajanju, povezanem z razvojem bralne kulture; pripravlja priporočila za delo z mladimi bralci, skrbi za smernice izbora bralnih gradiv in pripravlja tudi nekatera orodja zanje (npr. spletna **Priporočilnica** z Ocenjevalnikom), organizira izobraževanja za mentorje (**5. in 6. marec 2021**: Pomen vključevanja staršev za bralni razvoj otroka), starše, otroke in mlade; koordinira obiske ustvarjalcev; pripravlja motivacijsko gradivo (priznanja in druge nagrade) za otroke v predšolskem obdobju (spodbujanje družinskega branja) ter za mlade bralce v OŠ in SŠ; vodi projekt Medgeneracijskega branja ... Uspešno se povezuje na nacionalni in mednarodni ravni – je med pobudniki NMSB in vodi promocijsko akcijo *Beremo skupaj*.

PIONIRSKA – CENTER ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST IN KNJIŽNIČARSTVO (MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA)

Pionirska je nacionalno teoretsko in praktično središče mladinskega knjižničarstva, ki s svojo tradicijo in programom podpira razvoj predšolske, šolske in splošne bralne kulture. Središčno vlogo te ustanove zagotavljajo:

- materialno osnovo, npr. *arhiv mladinskih knjig in periodike, zbirko strokovnega gradiva o mladinski književnosti in knjižničarstvu, informacijski center (dokumentacija in specialni katalogi)*,
- praktično delo, npr. obdelavo in vrednotenje ter promocijo literature za otroke in mladino (*Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, knjigometer, zlata hruška*);

- izobraževanje (*Strokovne srede*, simpoziji, *Ciciuhec* – beremo z malčki);
- bibliopedagoške dejavnosti (*MEGA kviz*, *Ugriznimo v zlato hruško*, *Starši berejo zlate hruške*, *Kosovirjeva žlica* itd.);
- aktivno sodelovanje z nacionalnimi ustanovami – Pionirska je s svojimi orodji in sistematiko pomembna partnerica nacionalne mreže za bralno pismenost, še posebej za družinsko, ter tudi ena od pobudnikov [NMSB](#).

SLOVENSKA SEKCIJA IBBY

IBBY (<https://www.ibby.si/>) je sekcija Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY. Temeljni del njenega poslanstva je promocija kakovostnih mladinskih knjig in bralne kulture. V letu 2020 je Slovenska sekcija IBBY mednarodna pokroviteljica **2. aprila – mednarodnega dneva knjig za otroke**. Peter Svetina in Damijan Stepančič sta ustvarila poslanico Lakota po besedah, ki je potovala po vsem svetu (<https://www.ibby.si/index.php/int-ibby/ibby-2-april/361-lakota-po-besedah>). V sodelovanju s Pionirsko so ob tem pripravili bralnosposodbevalno akcijo s knjigami obeh ustvarjalcev, med njimi so tudi številne kakovostne slikanice, namenjene bralcem v osnovnošolskem obdobju.

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

MI SMO GLEDALIŠČE najlepša iznajdba človeškega duha

Slovensko gledališče, ki ga je pisec prvega slovenskega teatrološkega dela Josip Nolli imenoval »najlepša iznajdba človeškega duha«, je radoživ in iskriv prostor odprtega, temperamentnega, kreativnega dialoga in umetniških presežkov. Nagovarja prihodnost, odgovarja sedanjosti in ohranja preteklost. Je inovativno učno okolje in prožna oblika učenja skupnosti in posameznika. Je prostor svobode, izmenjave in povezovanja. Ta »**najlepša iznajdba človeškega duha**«, slovensko gledališče, združuje, navdihuje in gradi ... **Mi smo gledališče – spoznajte nas! Za vas ustvarjamo in smo odprti tudi v koronačasu. Obiščite nas!**

Mi smo gledališče

(www.zlatapalica.si/kreativno-partnerstvo/mi-smo-gledalisce/)

Slovenija ima bogato kulturno krajino vladnih in nevladnih, profesionalnih ustanov na področju uprizoritvenih umetnosti, ki skrbijo za raznovrstno kakovostno gledališko, umetniško izkušnjo otrok, mladih in odraslih. **Obiščite spletne strani ustanov, spoznajte naše dejavnosti in kulturno-vzgojne programe ter odkrijte možnosti za prihodnja sodelovanja.**

Zlata paličica

(www.zlatapalica.si/)

Spletna platforma Zlata paličica je referenčna baza za iskanje in prvo spoznavanje kakovostnih gledaliških predstav za otroke in mladino. Namenjena je vsem, ki radi obiskujete gledališče in želite v gledališki svet vpeljati tudi odrasčajoče občinstvo. **Zlata paličica** je del nacionalnega projekta kulturno-umetnostne vzgoje **Gleda(l)išče** za povečanje gledališke pismenosti in ustvarjalnosti otrok, mladih in strokovnih delavcev, spodbujanje medpodročnih kreativnih partnerstev ter razvoj splošnih kompetenc na področju kulture. Nosilec projekta je **Slovenski gledališki inštitut** (www.slogi.si).

Pismenost za gledališče, 12. 4. 2021

(www.slogi.si/dogodki/pismenost-za-gledalisce-nacionalni-posvet-kuv/)

Na drugem **celodnevem nacionalnem strokovnem posvetu o kulturno-umetnostni vzgoji na področju gledališča** se bomo posvetili vprašanju razvoja občinstva ter gledališkemu opismenjevanju otrok, mladine in strokovnih delavcev. **Rezervirajte si termin!** Organizatorji: Slovenski gledališki inštitut, Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, Zavod RS za šolstvo, Cankarjev dom v Ljubljani ter kulturne ustanove in ustvarjalci s področja uprizoritvenih umetnosti.

Šola v kulturi

(www.bunker.si/kulturno-umetnostna-vzgoja/)

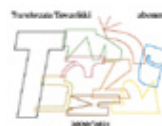
Šola v kulturi je kot šola v naravi, le da so otroci namesto v naravo in šport **potopljene v urbano okolje in umetnost**. **Šola v kulturi** je del nacionalnega projekta kulturno-umetnostne vzgoje **Igrišče za gledališče 2.0**, ki preizkuša pilotne modele sodelovanja izobraževanja in sodobne uprizoritvene umetnosti. Nosilec projekta je **Zavod Bunker** (www.bunker.si).

Tovariški abonma 2020/2021

(www.transferzala.si/Tovariski-abonma)

Tovariški abonma je abonma šestih neodvisnih odrov in gledališkega muzeja za pedagoške delavce. Namenjen je spoznavanju sodobne scenske umetnosti za vse v vrtcih, šolah in drugih vzgojno-izobraževalnih organizacijah, ki si želijo umetnost vključevati oziroma povezovati s svojim pedagoškim delom ali pa jo samo boljše spoznavati, se o njej pogovarjati in jo preizkušati. Tovariški abonma je **brezplačen**. Udeleženci abonmaja prejmejo **potrdilo o strokovnem izobraževanju**.

Prvi prizor

(www.sng-mb.si/prvi-prizor/)

Prvi prizor: Gledališče kot prostor učenja simbolnih jezikov je nacionalni projekt, namenjen razvoju inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja na področju gledališke umetnosti. Nosilec projekta je SNG Maribor (www.sng-mb.si).

Umetnost – način življenja

(www.hisaotrok.si/umetnost-nacin-zivljenja/)

Projekt kulturno-umetnostne vzgoje izvaja **konzorcij štirih neodvisnih izvajalcev gledaliških izobraževanj** z namenom ustvariti proces, ki bo poenotil pedagogiko in opolnomočil mentorje, da bo mogoč lahek in zvezen prehod udeležencev med posameznimi učno-vzgojnimi obdobji.

FILM ZA OSNOVNE ŠOLE

KINOTEČNI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

Slovenska kinoteka v šolskem letu 2020/21 ponuja različne vzgojno-izobraževalne programe. **Kinokatedra za osnovnošolce** sestoji iz filmskih projekcij z vzgojno-izobraževalnimi predavanji ter filmskimi analizami, izobraževalna gradiva so prilagojena različnim starostnim skupinam ter primerna za vse razrede devetletke. **Vzgojno-izobraževalne vsebine ob razstavah** ponujajo voden ogled po aktualnih razstavah (**Stoletnica. Fellini v svetu, France Štiglic, Zakulisje arhivske in muzejske zbirke Slovenske kinoteke**), obogatene s tematsko primernimi interaktivnimi vsebinami ali filmsko projekcijo.

FILMSKA VZGOJA V ART KINO MREŽI SLOVENIJE (AKMS) IN KINODVOROV ŠOLSKI PROGRAM

je program filmske vzgoje za osnovne šole in druge izobraževalne ustanove. Vsako leto pripravimo [Šolski katalog](#), ki vsebuje referenčen izbor novih filmov, primernih za učence različne starosti: od prvega triletja pa do 9. razreda. Filmi, ki so na voljo za ogled v Kinodvoru in drugih kinematografih v Art kino mreži Slovenije, so opredeljeni starostno, po temah in vsebinah ter priporočenih spremljevalnih dejavnostih. Za seznam vseh priporočenih filmov obiščite [Spletni šolski katalog](#).

FILMSKA OSNOVNA ŠOLA

Nacionalni projekt AKMS, **Filmska osnovna šola**, na brezplačnih regionalnih usposabljanjih in spletni strani Šola filma usposablja učitelje osnovnih šol o filmu in filmski vzgoji. Prijave potekajo na spletni strani Šola filma, kjer najdete tudi aktualne novice, uporabno gradivo ter filmsko bazo za ogled filmov v razredu.

PROGRAM PODMORNICA – OTOK ZA MULARIJO ZAVODA OTOK

vključuje več mednarodnih projektov. **EFA Evropska nagrada mladega filmskega občinstva** je vseevropski dogodek za mlade med 12. in 14. letom. Projekt **Film v gibanju** mladim med 12. in 18. letom omogoča krepitev vezi z evropskim avtorskim filmom v obliki filmskih projekcij in delavnic, učiteljem pa v obliki praktičnih delavnic. S projektom **Filmski kot** je za mlade med 11. in 18. letom ter učitelje vzpostavljena **brezplačna spletna stran z interaktivnimi vajami za učenje filmskega jezika ter predmetov Zgodovina in Umetnost**.

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH**
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

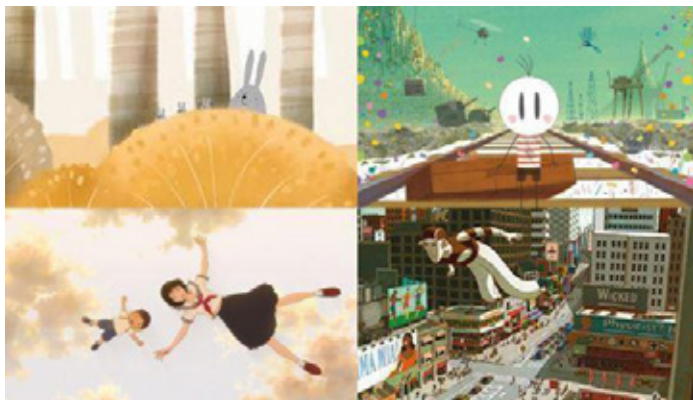
NAJLEPŠI ANIMIRANI FILMI ZA OTROKE IN UČENCE

Na 17. Mednarodnem festivalu Animateka, ki bo med 30. novembrom in 6. decembrom v Ljubljani, smo tudi v letos pripravili pester in kakovosten program kratkih animiranih filmov – Slonov tekmovalni program: Slon I (3–6 let), Slon II (7–10 let) in Slon III (11–14 let).

ŠOLSKE PROJEKCIJE ANIMIRANIH FILMOV ZA OSNOVNO ŠOLO

Pri Društvu za oživljanje zgodbe 2 koluta so v šolskem letu 2020/21 vzgojno-izobraževalnim zavodom pripravili izbor kakovostnih animiranih filmov za različne starostne skupine. Izbrani filmi so bogati in pestri v svojih likovnih zasnovah ter obravnavajo različne teme, ki jih lahko povežete s šolskim kurikulumom, priporočajo pa, da jih vključite tudi v učni načrt izbirnega predmeta Filmska vzgoja (OŠ).

ENIMATION SCHOOL, DELAVNICE ANIMIRANEGA FILMA,

omogočajo učencem spoznavanje osnov animiranega filma in prvim stikom ustvarjanja gibljivih podob. Spodbujajo jih k celostnemu pristopu in povezovanju različnih umetniških praks, delu v skupini, občutljivosti do AV-vsebin. Delavnice potekajo v sodelovanju Društva za razvoj filmske kulture in Zavoda MARS Maribor. Organizirajo tudi izobraževanja za učitelje.

DRUŠTVO ZA ŠIRJENJE FILMSKE KULTURE KINO!: IZOBRAŽEVALNI PROGRAM OSTRENJE POGLEDA

je tematsko-pedagoško prilagojen posameznim triadam ter skuša interaktivno in ustvarjalno učencem predstaviti filmsko umetnost in s filmom vzbuditi kritičen odnos – tako do filma kot umetnosti kot tudi do filma kot medija, ki presega šolske stene.

ZVVIKS, ZAVOD ZA FILM IN AVDIOVIZUALNO PRODUKCIJO

Program je zasnovan na zavodovih bogatih izkušnjah produkcije profesionalnih animiranih filmov za otroke in odrasle ter številnih kulturnovzgojnih dogodkih. Programe vodijo izkušeni mentorji in pedagogi, ki na podlagi didaktičnih in pedagoških prijemov posredujejo svoje izkušnje in znanje strokovno, oprijemljivo in domiselno.

FILMSKA VZGOJA V OSNOVNE ŠOLE S FILMSKIM VLAKOM

Spodbuja uporabo inovativnih učnih modelov za strokovne delavce. Zanje so pripravili tudi učno gradivo in interaktivni portal, s katerim lahko naredimo filmsko vzgojo zanimivo in privlačno. S Filmskim vlakom spoznajte področja filmske umetnosti in uporabe celovitega pristopa k filmski vzgoji.

FILM SMOOTHIE (<https://youtu.be/849pDlarupM>)

Ogled filmov s pogovorom, predavanje in filmsko ustvarjanje so trije temeljni gradniki, ki se prepletajo skozi vse izobraževalne programe "Film Smoothie". Več informacij o aktualnih programih je dostopnih v katalogu »[10:100 – Deset let filmske vzgoje](#)«.

FILM V MARIBORU – festivalske projekcije, delavnice, pogovori ob filmih (tudi na šoli)

Konzorcij za šolske skupine ponuja široko paleto festivalskih in delavničnih vsebin: mednarodni festival animiranega filma [StopTrik](#), mednarodni festival dokumentarnega filma [Dokudoc](#), mednarodni festival otroškega in mladinskega filma [ENIMATION](#) ter redne izobraževalne vsebine igranega filma s [Film Factory](#) ter animiranega filma in novih medijev z [Zavodom MARS Maribor](#).

DRUŠTVO ZA IZVAJANJE FILMSKE VZGOJE SLON: SLON V ŠOLI

Filmskovzgojne aktivnosti Slon v šoli so vsebinsko in izvedbeno prilagojene različni starosti otrok, z mislijo na umeščanje v pedagoški proces in izobraževalni format osnovnih šol. Cilj projekta je, da otroci iz prve roke spoznajo filmski ustvarjalni proces ter ob tem pridobijo tehnične, socialne in druge veščine skozi skupinsko umetniško ustvarjanje.

ZAVOD VIZO: STROKOVNO SVETOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV

S pestrimi vzgojno-izobraževalnimi vsebinami na Zavodu Vizo filmsko opismenjujejo otroke in mladino po vsej Sloveniji. Poseben poudarek pa dajejo tudi učiteljem in profesorjem v osnovnih in srednjih šolah – zanje ponujajo seminarje o osnovnih gradnikih filmske umetnosti, o zgodovini filma, filmskih izraznih sredstvih idr.

Zavod DAGIBA, Delavnice DA SE GIBA: Zvok in slika (<https://vimeo.com/showcase/7639900>)

Celodnevno delavnico lahko izvedejo v okviru tehničnega ali kulturnega dne na šoli. Dan pred delavnico si otroci ogledajo animirani film. Na dan delavnice pa skupaj z mentorji na odlomke animiranega filma posnamejo zvoke in glasbo ter vzporedno izdelajo svojo animirano abecedo na izbrano šolsko temo. Za pedagoge ponujajo tudi intenzivne in večmesečne tečaje animiranega filma in postprodukcije, ki jim omogočajo spoznavanje ustvarjalnih procesov in tehnik za kakovostno izvajanje filmske vzgoje.

RADIO IN TELEVIZIJA ZA ŠOLARJE

Ustvarjalci otroških oddaj se zavedamo odgovornosti do otrok in mladih, zato v ospredje vedno postavljamo kakovost in pestrost vsebin.

Risanke in tuje serije

Risanke so brezčasne, saj razveseljujejo male in velike. Izbrane so premišljeno, ne prikazujejo nasilja, s pozitivnimi vrednotami ugodno vplivajo na vsestranski razvoj otrok ter z likovnimi podobami spodbujajo njihov estetski čut. S svojimi zgodbami in simpatičnimi junaki pa gledalce pritegnejo tudi tuje igrane serije, v katerih se njihovi vrstniki spoprijemajo z različnimi težavami in jih rešujejo skupaj s prijatelji. Vstopajo v domišljajske svetove in postajajo junaki svojih svetov.

Studio Kriškraš

Kriškraški vabijo otroke, da z njimi odkrivajo, kako čudovito se je poigravati z domišljijo, kako vznemirljivo je sklepati prijateljstva in kako zabavne so lahko tudi napake. Prav te nam dajo neprecenljive izkušnje, kakršne se lahko pripetijo vsem in se iz njih tudi veliko naučimo. Juhej, s pesmijo in smehom gremo veselo naprej! Studio Kriškraš je mozaična oddaja za predšolske otroke, v kateri nastopajo lutkovni junaki in njihov prijatelj Lovro. To je varno televizijsko igrišče, kjer so otroci lahko to, kar so.

Čebelice

S serijo televizijskih slikanic Čebelice se RTV Slovenija poklanja svetovnemu dnevu čebel in Knjižnici Čebelica, legendarni zbirki založbe Mladinska knjiga. Zbirka 21 televizijskih pravljic, ki jih lutkovnemu junaku bobru Boru interpretirajo dramski igralci, krepi zavedanje o pomembni vlogi čebel ter pogloblja bralni, slušni, vizualni in medijski razvoj otrok. S serijo podpiramo tudi projekt Nacionalni mesec skupnega branja.

Čudogozd

Otroci radi obiskujejo Čudogozd, saj je na čudogozdni jasi mogoče prav vse. V četrti sezoni se je spremenila v kuhinjo, gledališče, trgovino, knjižnico, restavracijo ... A ni šlo vse kot po maslu. Otroci so se morali spoprijeti s številnimi nespornimi in zagatami. Kako so jih reševali? Je mogoče čas zavrteti nazaj in popraviti zmedo? Ena, dve, tri, Čudogozd več daleč ni.

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA**
Gradivo za udeležence

Ribič Pepe

Ribič Pepe je z nami že 13. leto. Premaguje najrazličnejše strahove, ki pestijo tudi otroke: sooči se s pajki, z grozljivkami, z vodo, s temnim gozdom ... Pri tem mu pomagajo pernat priatelj Kakadudu, zviti lisjak Foksner, nasmejani otroci in Ronja. Ronja je radovedna, prisrčna in pogumna rdečelasa deklica, Pepetova prijateljica. Ničesar se ne boji. V Pepetovi družini jo čakajo poučna zabava, risanje, petje in ples.

Firbcologi

Vrnili so se, zeleni in oranžni, in skupaj s Pio – igralko Pio Zemljič – vsako soboto prinašajo smeh in radovednost v vse domove otrok. Letos so na vrsti presenečenja: Pijino stanovanje je temeljito prenovljeno, Pia pa bo Firbcologom povedala, da jih za nekaj časa zapušča in odhaja na popotovanje po svetu. Firbcologi bodo spet spoznali kup zanimivih reči: pripravili bodo praženec, snemali vloge, bobnali, se pridružili gasilskim vajam, obiskali filmski studio, statistični urad, med najljubše dogodivščine pa prištevajo tudi tiste, ko so spoznali aikido, arhitektko in jazzovski ples.

Počitniški krompir

Nika in Nik – Nika Rozman in Nik Škrlec – se med šolskimi počitnicami z gosti lotevata zanimivih tem. Navdih vsak dan znova poiščeta v kratkih dokumentarnih filmih iz serije Izzivalci, ki si jih mladi gledalci lahko prvokrat ogledajo prav v Počitniškem krompirju, za počitniško sprostitev pa se voditelja vsak dan pomerita še v različnih izzivih. Infodromovci vsako jutro pripravijo kratke sveže novice, v uredništvu Malih sivih celic poskrbijo za zanimive eksperimente, vse skupaj pa začinijo še skeči iz oddaje Osvežilna fronta.

Infodrom

Informativna multimedijška oddaja za mlade Infodrom tudi v novi, že 9. sezoni, zvesto sledi svojemu poslanstvu in mlade obvešča o tem, kaj se dogaja doma in po svetu, pripoveduje njihove zanimive zgodbe in poudarja posebne dosežke, svetuje ob najstniških tegobah, jih nagovarja kot aktivne državljane in zagotavlja javni prostor za njihova mnenja. Mladi se kot novinarji lahko izkažejo tudi kot otroški poročevalci in sodelujejo pri pripravi novinarskih prispevkov.

Male sive celice

in zabave, v rubriki Prebrane celice osnovnošolci predstavljajo knjige, ki so jih prebrali, in s tem razbijajo stereotip, da mladostnikov pisana beseda ne zanima.

Z novo sezono je oddaja še bolj ustvarjalna in posvečena iskanju znanja, razmišljanju in predvsem sodelovanju. Oddaja je nekoliko krajša, a še bolj polna privlačnih in zanimivih vsebin. Labirint je dobil novo podobo in še več možnosti za sodelovanje in premetavanje črk slovenske abecede. Oddajo vodi Nik Škrlec, pri eksperimentih in širjenju bralne kulture pa mu pomaga novinarka Jasna Merklin. Ker vemo, da se med platnicami mladinske literature skriva tudi veliko modrosti

Izodrom – vsebine za mlade

Spletni portal Izodrom je nastal spomladi, ob prvi razglasitvi epidemije v Sloveniji, ko smo v dnevni oddaji Izodrom v pomoč učencem in učiteljem pri pouku na daljavo objavljali kratke izobraževalne prispevke. V novem šolskem letu smo portal nadgradili in ga oblikovali po zgledu podobnih projektov drugih evropskih javnih televizijskih servisov: ponuja zbirko več kot tisoč vsebin za šolarje, ki nastajajo v rednih oddajah za otroke in mlade na Televiziji Slovenija, razvrščene so po triletjih in po učnih področjih (slovenščina, naravoslovje in tehnika, družboslovje, tuji jeziki, umetnosti, šport). Portal sproti nadgrajujemo in dopolnjujemo, zato verjamemo, da ga bodo učenci in učitelji prepoznali kot učinkovit in zanimiv pripomoček pri učenju.

<https://www.rtvsllo.si/tv/otroski/izodrom/o-projektu/519052>

RADIO SLOVENIJA

Na Radiu Slovenija verjamemo, da sta glas in govor človekovi najmočnejši orožji. Program za mlade na 1. programu Radija Slovenija zato skrbi za to, da se sliši tudi glas mladih. Najmlajše lahko slišimo vsako jutro, razen ob nedeljah, v rubriki **Dobro jutro, otroci**. Ta prinaša njihove odgovore na vprašanja o najrazličnejših temah in je lahko izhodišče za pogovor z njimi. Otroci namreč tako pri posamezni temi slišijo ne le odraslih, temveč tudi besede in razmišljanja vrstnikov. <https://radioprvi.rtvsllo.si/dobro-jutro-otroci/>

Poslušanje oddaje **Lahko noč, otroci**, tj. pravljice za lahko noč, ki je na sporedu vsak dan ob 19.45, pripomore k razvoju otrokove zmožnosti poslušanja, spodbuja domišljijo in privzgaja odnos do slovenskega knjižnega jezika. Prav tako ponuja priložnost za pogovor o temi, obravnavani v pravljici, pa naj bo to doma, v vrtcu ali v šoli. <https://radioprvi.rtvsllo.si/lahko-noc-otroci/>

Foto: Alja Verbole in LNO

Oddaja **Radijski ringaraja**, ki je na sporedu ob sobotah od 8.05 do 9. ure, je namenjena učencem prvega triletja ali še mlajšim otrokom, prinaša pa sproščene pogovore z njimi v živo, in to o najrazličnejših temah, Zgodbarajo (kratko literarno delo), Ringarimo (pesem) in Violinčka (glasbenoizobraževalno oddajo).

<https://radioprvi.rtvsl.si/radijski-ringaraja/> in <https://radioprvi.rtvsl.si/violincek/>

Foto: PRULEsep2020

Radijska igra za otroke

Radijska igra za otroke je v učnih načrtih osnovnih šol opredeljena kot didaktični pripomoček. To je nekoliko prezrta, a za otrokovo slušno zaznavanje, predvsem pa za razvoj pismenosti v najzgodnejšem obdobju nadvse pomembna umetniška zvrst. Radio Slovenija, ki jo pri nas edini neguje in razvija, je dostopnost radijskih iger za otroke na spletu močno poenostavil in prilagodil sodobnim potrebam, zlasti strokovni presoji učiteljev in uporabi v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Dostop do vsebin; <https://otroski.rtvsl.si/rio/> in <https://radioprvi.rtvsl.si/radijska-igra-za-otroke/>

Oddaja **Hudo!** je namenjena starejšim osnovnošolcem. V njej ustvarjalci gostijo mlade sogovornike, ki presenečajo s svojimi razmišljanji, izkušnjami ter vprašanji za goste in poslušalce. Bolj izobraževalne narave sta novi rubriki, vpeljani oktobra 2020: Hudo aktivni (rubrika o športu, ki spodbuja telesno dejavnost, svetuje glede ustreznega izvajanja vaj in zdravega življenjskega sloga) in Huda muz'ka (glasbenoizobraževalna rubrika). V okviru te oddaje pripravljamo tudi novinarske delavnice po šolah, kjer mlade učimo dela na radiu. Učenci se seznanijo z radijskim novinarskim delom, snemanjem in montažo prispevkov, torej od začetka do konca sodelujejo pri pripravi oddaje **Radio Hudo!** na 1. programu Radia Slovenija. V teoretičnem delu učenci spoznajo medije in novinarske žanre ter razmišljajo o vsebini oddaje, ki jo bodo zasnovali. V praktičnem delu se lotijo snemanja intervjujev, reportaž in anket, nato pa jih ob pomoči radijskih tonskih mojstrov zmontirajo in pripravijo za predvajanje. Za piko na i se mladi novinarji vživijo še v vlogo radijskih voditeljev ter v največjem radijskem studiu "v živo" speljejo oddajo. <https://radioprvi.rtvsl.si/hudo/>

Foto: naj razred 2020

Avtor: arhiv Programa za mlade

GLASBA NAM JE V OSNOVNI ŠOLI LAHKO V VELIKO POMOČ NA VSEH PODROČJIH

Pomembnosti vloge glasbe za celostni razvoj posameznika so se zavedali že stari Grki – takrat je glasba sodila med temeljne predmete vzgoje in izobraževanja. V zgodovini so tej vlogi pripisovali različno pomembnost, zelo različno pa jo razumejo tudi v različnih kulturah v sodobnem času. Glasba je z vzgojno-izobraževalnega vidika imela in ima tudi danes pogosto vlogo ohranjanja tradicionalne kulture ter podpore aktualnim družbenim prepričanjem. Hkrati pa učimo posameznika tudi sporazumevanja s pomočjo glasbe, mu prikažemo široko paletu različnih glasbenih tujih kultur in ga učimo spoštovati te kulture. Glasba otroku in mladostniku pomaga pri njegovem estetskem razvoju in doživljanju, izražanju čustev, spodbuja njegove motorične sposobnosti, prispeva h kognitivnemu razvoju ter ugodno vpliva na njegovo uspešnost, vse to kažejo tudi empirične raziskave, zlasti novejše.

Glasbo lahko uporabimo tudi kot pomoč pri učenju v šoli na različnih področjih. Ugotovljeno je, da: pomaga pri sproščanju, aktivira desno možgansko hemisfero in jo pripravi za sprejemanje novih informacij ter pomaga pri sidranju informacij v dolgoročni spomin. Glasba mora imeti primeren ritem (50–70 udarcev na minuto), da se možgansko valovanje umiri.

Člani Orkestra Slovenske filharmonije z mladimi, foto: Iztok Zupan

Za osnovnošolsko publiko je ponudba največja in najbolj raznovrstna.

Najobširnejši je bogat program **Glasbene mladine Slovenije** <http://www.glasbenamladina.si> z 19 glasbenimi in 14 glasbeno-gledališkimi oz. glasbeno-lutkovnimi predstavami za prvo in drugo triado, tretji triadi in srednješolcem pa je namenjenih 14 vsebin (recimo **Strašni Beethoven s Komornim ansamblom Hiše kulture Celje**, **Ljudske balade z Ljubo Jenče**, **Cajon z Jako Strajnarjem** ...). Glasbena mladina Slovenije prireja tudi **izvrstne simfonične matineeje z orkestrom Slovenske filharmonije** v Cankarjevem domu.

Glasbena mladina ljubljanska (<https://www.gml-drustvo.si>) vabi v Cankarjev dom na vsebinsko pestre koncerte z različnimi orkestri (**Simfoniki RTV Slovenija**, **Big Band RTV Slovenija**, **Policijski orkester**, **Orkester Slovenske filharmonije** in **SNG Opera in balet Ljubljana**).

Obe organizaciji v skladu z učnimi programi načrtno skrbita za to, da so izbrani projekti skrbno in kakovostno pripravljani in ustrezni za določeno starostno skupino.

Za ustrezne vsebine pa skrbi tudi Kulturni bazar, ki v spletnem katalogu ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje predstavlja ponudnike glasbenih programov (46 koncertov in delavnic) za osnovnošolce. Med njimi so **Zavod Kuskus** (Džumbus, Ponočnjaki, Izvirni glasbeni inštrumenti ...), **Društvo za ENO glasbo** (Poj, ne jezi se, Godalkanje), **KUD Cortesia** (glasbene učne ure s harfo, čembalom ...) in drugi. Posebno ponudbo ima tudi **Slovenska filharmonija**, kjer si glasbena obzorja lahko širite ob sobotah (Družinski koncerti in Sobotne izobraževalne matineeje).

SIGIC – Slovenski glasbenoinformacijski center je osrednja informacijska točka za dostop do informacij o slovenski glasbi, glasbenikih in glasbenih strokovnjakih ter aktualnih glasbenih dejavnostih. Od leta 2011 SIGIC izdaja pregledne kompilacijske zgoščenke, s katerimi predstavlja aktualne glasbene presežke v posameznih glasbenih žanrih in so uporabne tudi v vzgojno-izobraževalnih procesih (Jazz, Etno, Klasika). Več: <http://www.sigic.si>.

Momus

Monumenta musica Slovenica

MOMUS je Glasbeni vodič po poteh snovne glasbene dediščine Slovenije, ki ga je SIGIC pripravljal dve leti ob sodelovanju s Filozofsko fakulteto in številnimi zunanjimi sodelavci po Sloveniji. Interaktivna zasnova spletne publikacije omogoča neposreden stik s spomeniki, spominskimi ploščami, spominskimi parki in muzejskimi glasbenimi zbirkami. Več: <https://www.momus.si>.

Pripravila: Tanja Benedik, nacionalna koordinatorica za KUV na področju glasbe, SIGIC

O POMENU USTVARJALNEGA GIBA ZA OTROKE

Ustvarjalni gib temelji na načelih sodobne plesne umetnosti. Je umetnost, katere medij je telo v gibanju. Cilj ni učenje gibalnih vzorcev, temveč spodbujanje gibanja kot otrokovo izrazno sredstvo. Otroci se tako začnejo zavedati svojega telesa, razvijajo čut za prostor in orientacijo, za dinamiko in kakovost gibanja, predvsem pa za spontano izraznost in samostojno ustvarjalnost.

Ustvarjalni gib je močan zaveznik pri razvoju številnih lastnosti odraščajočega otroka. Otrok uporablja celotno telo in raziskuje različne gibalne možnosti ter ob tem razvija vse psihomotorične sposobnosti: moč, gibljivost, hitrost, vzdržljivost, ravnotežje, natančnost, še zlasti pa koordinacijo gibanja v prostoru in v ritmu.

Gibanje in čustvovanje imata veliko skupnega, saj se vsa čustva kažejo tudi skozi telo. Tudi zato je ustvarjalni gib otrokom v veliko zadovoljstvo, saj lahko z njim izražajo čustva in doživetja, ki jih ne zmorejo ubesediti. Sprošča njihovo domišljijo, vodi do doživljanja in izražanja, krepi samoiniciativnost, inovativnost in občutek svobode.

V okviru ustvarjalnega giba otroke navajamo na sodelovanje, sporazumevanje, reševanje težav v skupini, na medsebojno upoštevanje, različnost, strpnost in prijateljske odnose.

Otroci se najlažje učijo iz telesnih in čutnih izkušenj.

Ustvarjalni gib torej razvija gibalne sposobnosti in zmožnosti, bogati svet čustev, pogloblja čustveno inteligenco, razvija splošne in posebne intelektualne sposobnosti ter ustvarjalnost, oblikuje estetski čut in zaznavo, pospešuje socializacijske procese itd. Je tudi odlično področje za vzgojo medsebojne strpnosti, spoštovanja drugačnosti in sodelovanja z drugimi.

Na področju ustvarjalnega giba deluje v Sloveniji veliko odličnih in izkušenih umetnikov, koreografov in mentorjev. Pomembnejše kulturne ustanove na tem področju so **Center kulture Španski borci, PTL – Plesni Teater Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – JSKD (Oddelek za ples) in Zavod Emanat**. Na spletni strani Zavoda Emanat lahko najdete koreografski imenik s seznamom slovenskih umetnikov sodobnega plesa: <https://ski.emanat.si/>

Več o sodobnem plesu in izraznem gibanju ter nekaj primerov delavnic, ki so uporabne tudi v izobraževalnem procesu, je dostopnih v e-priročniku **Namig za gib: zbirka delavnic ustvarjalnega giba**: <https://www.jskd.si/ples/uvod.ples.htm>

Foto: Vladan Janković

Pripravili: Tadeja Pungerčar in Nina Meško, nacionalni koordinatoriki KUV za področje plesa

OPAZUJEM, NAJDEM, USTVARJAM ...

... IN SE DOBRO POČUTIM! S temi besedami lahko dobro povzamemo vedenjsko-kognitivni opis doživljanja preštetilnih in različnih VIZ-programov, ki jih na področju likovnih umetnosti ponujajo galerije, muzeji, stanovske in nevladne organizacije. Posebnost programov je, da učenci spoznavajo likovno umetnost v neposrednem stiku. Spoznavanje umetnosti v živo ima neprecenljiv vzgojno-izobraževalni pomen, z njim uresničujemo načelo kakovosti in doživljanje v avtentičnem prostoru ter ga ni mogoče nadomestiti s predstavljanem likovne umetnosti v šoli. Hkrati pa na vodenih ogledih zbirk učenci preverjajo in utrjujejo znanje, ki ga pridobivajo v šoli: značilnosti različnih likovnih tehnik, zvrsti in umetniških obdobj 20. in 21. stoletja. Pri tem so uporabljene različne oblike in metode vzgojno-izobraževalnega dela.

Kot zelo učinkovito delo z otroki in mladimi se tudi pri nas vedno znova potrjuje sodelovanje na delavnicah, na katerih ti razumevanje in doživljanje umetnosti razvijajo tudi ob praktični izkušnji z risarskimi, slikarskimi, grafičnimi, kiparskimi in prostorskimi tehnikami.

Foto: Matej Kristovič

Programi si prizadevajo slediti tudi načelu medpredmetnosti, obiski pa so pripravljeni skladno z učnimi načrti in v sodelovanju z učitelji. Pripravljajo jih: **CELEIA – Galerija sodobne umetnosti Celje**, **Galerija Božidar Jakac** (Kostanjevica na Krki), **Galerija Murska Sobota**, **Galerija Velenje**, **Galerija ŠKUC** (Ljubljana), **Forum Ljubljana/Strip Core**, **Koroška galerija likovnih umetnosti** (Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem), **MG+MSUM** v Ljubljani, **MGLC – Mednarodni grafični likovni center** (Ljubljana), **Pilonova galerija** (Ajdovščina), **Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov** (Ljubljana), **Umetnostna galerija Maribor**, **Ustvarjalna Pisarna Sodelujem** ter še druge ustanove na <http://kulturnibazar.cd-cc.si/page/>.

Programi kulturno-umetnostne vzgoje iz likovnih umetnosti želijo otrokom in mladim približati bogastvo umetnosti. Prav je, da jo spoznavajo, uživajo in o njej razmišljajo v njenem avtentičnem prostoru.

Pripravila: Lili Šturm, koordinatorka KUV za likovno umetnost

PEDAGOŠKI PROGRAMI ZA OSNOVNOŠOLCE V SLOVENSKIH MUZEJIH IN GALERIJAH

Slovenski muzeji in galerije, združeni v **Skupnost muzejev Slovenije (SMS)**, že desetletja pripravljamo kakovostne izobraževalne programe za vse generacije. Muzejski pedagogi, ki se povezujemo v Sekciji za izobraževanje in komuniciranje, pripravljamo zelo bogat pedagoški program za organizirane skupine. Osnovnošolskim skupinam ponujamo vodenja, učne ure, delavnice, demonstracije in druge pedagoške programe, prilagojene različnim starostnim stopnjam. Ker muzeji in galerije predstavljajo vsa področja človekovega delovanja, je tudi nabor vsebin zelo raznovrsten. Programi se navezujejo na učne načrte in kurikulum. Ob spoznavanju muzejskega gradiva in z njim povezanih zgodb otroci zanimivo, zabavno in stimulatивно nadgrajujejo v šoli pridobljeno znanje, ga poglobljajo in povezujejo v celoto. Tako spoznavajo arheološko, zgodovinsko, umetnostno, tehniško, naravno, etnološko, arhitekturno in drugo dediščino. Številni muzeji in galerije delujejo v zgodovinsko pomembnih stavbah ter tako povezujejo premično in nepremično dediščino. Večina programov pa je interdisciplinarnih in medpodročnih ter sledi načelom kulturno-umetnostne vzgoje, ki človekovo delovanje in njegovo dediščino predstavlja celostno ter pri učencih razvija pomembne kompetence.

Več kot sedemdeset ustanov, razporejenih po vsej Sloveniji, svoje programe predstavlja na spletni strani <https://www.pedagoskiprogrami.si/si>.

Tu so navedeni in označeni programi za osnovnošolce, njihovi opisi, cene, odpiralni čas ter kontaktni podatki ustanov. Čeprav spodbujamo obiskovanje kulturnih ustanov tudi zunaj domačega okoliša, se zavedamo, da je to logistično včasih težko. Zato je na spletni strani omogočeno iskanje muzejev in galerij ter njihovih programov po regijah, da lahko učitelji poiščejo ustanovo v bližini svojega kraja in z njo navežejo trajne stike.

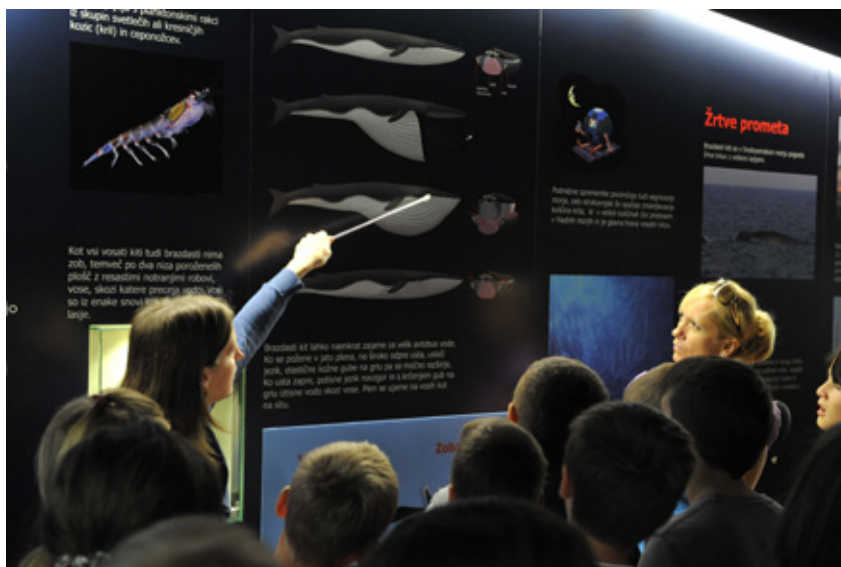

Foto: Ciril Mlinar Cic

Priprava: dr. Staša Tome, nacionalna koordinatorka za kulturno-umetnostno vzgojo v muzejih in galerijah

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 25. 9.–9. 10. 2021

Zavod za varstvo
kulture dediščine Slovenije

www.zvkds.si/dekd

www.facebook.com/dnevi-evropske-kulturne-dediscine/

DNEVI
EVROPSKE
KULTURNE
DEDIŠČINE

OSNOVNIM ŠOLAM

Vabimo vas, da med 25. 9. in 9. 10. 2021 z vsakodnevnimi dejavnostmi v šolah poglobljeno obravnavate področje kulturne in naravne dediščine. Kulturno dediščino lahko vključite v vsebine, ki jih obravnavate pri pouku v sklopu kulturnih, naravoslovnih in tehniških dni ter pri drugih projektnih dejavnostih. Predlagamo, da pri tem sodelujete s kulturnimi ustanovami, nevladnimi organizacijami in samostojnimi ustvarjalci na področju kulture ter daste poudarek metodi odprtega učnega okolja (spoznavanje dediščine in situ), spodbujanju ustvarjalnosti ter medgeneracijskemu povezovanju. Če se odločite za sodelovanje pri pripravi programa/dejavnosti, lahko svoj prispevek predstavite tudi staršem ali širši javnosti.

Naša velika želja je, da skupaj iščemo znanje o kulturni dediščini in vrednote v njej, še bolj pa, da naprej prenašamo strast in neustavljivo željo dediščino vključiti v šolski vsakdanjik ter v vseživljenjsko izobraževanje, s čimer krešemo iskrico ljubezni do dediščine v srcih številnih ljudi. Le tako bomo zavarovali dediščino in jo ohranili za znaname.

Že tradicionalna **regionalna srečanja**, ki bodo potekala v januarju in februarju 2021, vas bodo opremila z vsebinskimi izhodišči in s konkretnimi primeri za nadaljnje delo. Za konkretne termine in morebitne prilagoditve ukrepom COVID sledite naš Facebook profil (www.facebook.com/dnevi-evropske-kulturne-dediscine/) in spletno stran www.zvkds.si/dekd.

Rok za prijavo dogodkov in dejavnosti je **30. april 2021**. Prijavite se lahko na spletnem mestu www.zvkds.si/dekd i milena.antonc@zvkd.si, **02 228 48 59, 041 365 984**.

V okviru teme **Dober tek!** želimo skupaj z vami odkrivati recepte za okušanje dediščine, povezane s kmetijstvom, pridelavo, nakupom, prodajo, pripravo ter uživanjem vsakodnevnih in prazničnih jedi, pa naj gre za nepremično, premično ali nesnovno dediščino. Od znanj in spretnosti do šeg in navad; od kulturne krajine do tržnic, kašč, črnih kuhinj in gostiln, od prvih kmetijskih orodij in priprav do kuharskih knjig in pogrinjkov. Več o temi si lahko preberete na povezavi www.zvkds.si/sl/utrinki/kulturni-bazar-2020.

S temo **Dober tek!** se pridružujemo aktivnostim ob imenovanju Slovenije za nosilko naziva Evropska gastronomska regija 2021. Slovenija si bo z nazivom prizadevala doseči boljše kakovost življenja v naši regiji, in sicer s poudarjanjem edinstvene kulinarne kulture, izobraževanju za bolj zdravo in sonaravno življenje ter spodbujanjem inovativnosti v gastronomiji. Več v publikaciji *Okusiti Slovenijo*.

Pa dober tek!

Namen Dnevo evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope. DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske komisije na področju kulture, saj privabijo k sodelovanju 50 držav podpisnic Evropske kulturne konvencije, 6000 mest in 30.000 kulturnih spomenikov ter imajo več kot 20 milijonov obiskovalcev.

Vse države delujejo po sprejetih **smernicah**:

- DEKD se prirejajo vsako leto septembra (v Sloveniji 25. 9.–9. 10. 2021);
- v času DEKD se odpirajo vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost, pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji ...;
- vstop na dogodke DEKD je brezplačen ali pa je vstopnina znatno znižana;
- dogodki DEKD so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD in logo DEKD ter označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt. Cilj projekta je, da bo četrtina slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter gimnazij aktivno sodelovala v TKD. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je nosilec projekta, partnerji pa so Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Zavod RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije. TKD je vsebinsko (enaka tema) in terminsko (enak termin izvedbe) usklajen z DEKD. V okviru projekta si prizadevamo:

- z različnimi aktivnostmi spodbujati večjo vključenost vseh in s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine, poučiti jih, kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini, ter si prizadevati, da bi kulturna vzgoja na področju dediščine postala vzgoja za vse življenje.

Osnovna vodila: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij z različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva in posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne in z njo povezane naravne dediščine. Za teden dni se v pestrem dogajanju poveže množica mest in vasi, dediščina v teh dneh oživi. Leto 2020 zaznamujejo številke: 400 dogodkov v 150 krajih, 500 sodelujočih organizacij, 20.000 otrok in mladih in 1.200 mentorjev.

ARHITEKTURA, PROSTOR IN OBLIKOVANJE

za osnovne šole

Da bi spremenili svet, potrebujemo novo generacijo, opremljeno z novim načinom razmišljanja.

Generacijo, ki bo znala reševati sodobne probleme in sprejemati informirane odločitve.

Generacijo, ki bo znala razmišljati kot arhitekti in oblikovalci.

Zakaj otroke učiti o arhitekturi in oblikovanju?

- Ker začnejo kritično razmišljati o sebi in družbi.
- Ker se naučijo izražati s podobami, skicami in 3D modeli.
- Ker bolje razumejo potrebe ljudi, omejitve okolja in potenciale prostora.
- Ker lahko sodelujejo v procesih odločanja in spoznajo, kaj je skupno dobro.

"Stremimo k temu, da bi vsi ljudje imeli osnovno izobrazbo o grajenem prostoru. Kajti le tak posameznik se lahko vključuje v družbo in skupaj z njo sodeluje o prostoru, v katerem živimo, ga ureja in ceni."

Center arhitekture Slovenije

Od leta 2012 se naše področje predstavlja na Kulturnem bazarju ter sodelujemo s predavanji za strokovne delavce in s predstavitvami izkustvenih delavnic.

Center arhitekture Slovenije je član koordinacijskega odbora Kulturnega bazarja in koordinator področja Arhitektura, prostor in oblikovanje, v katerem združujemo 13 ustanov.

Center arhitekture Slovenije

Igriva arhitektura

www.centerarhitekture.org
www.igrivarhitektura.org

Muzej za arhitekturo
in oblikovanje - MAO
www.mao.si

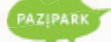
prstoRož
www.prostoroz.org

tipoRenesansa
www.tiporenesansa.si

Pazlpark
www.pazlpark.si

Inštitut za politike
prostora - IPOP
www.ipop.si

Društvo arhitektov
Ljubljana - DAL
www.drustvo-dal.si

Zavod Otok
www.zavod-otok.si

Društvo urbanistov in
prostorskih planerjev
Slovenije - DUPPS
www.dupps.si

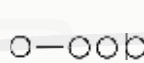
Zavod BIG
www.zavodbig.com

Društvo oblikovalcev
Slovenija - DOS
www.dos-design.si

OLOOP Design
www.oloopdesign.com

Metro SR
www.urbanisti.com

ARHITEKTURA, PROSTOR IN OBLIKOVANJE

za osnovne šole

IGRIVA ARHITEKTURA

Prostor in arhitektura nas obdajata vse življenje, dajeta okvir vsem našim dejavnostim. Zato ni nikoli prezigodaj za ozaveščanje in izobraževanje o pomenu kakovostno grajenega prostora.

Projekt **Igriva arhitektura**, ki na področju cele Slovenije deluje pod okriljem Centra arhitekture Slovenije, je izobraževalni program, ki deluje v javnem interesu z namenom poudarjanja pomena prostorskih vrednot in dviga bivanjske kulture. Dolgoročni cilj delovanja je uveljaviti področje grajenega prostora in arhitekture v vzgojno-izobraževalnih programih za osnovne in srednje šole ter vrtce.

Projekt **Igriva arhitektura** s sodobnimi metodami učenja in z izkušnjo podpira razvoj kritičnega in kreativnega mišljenja, ponuja kakovostne in zanimive postopke za razumevanje prostora, arhitekture in oblikovanja v formalnih in neformalnih izobraževalnih okoljih. Projekt je prilagojen različnim starostnim skupinam, kot tudi otrokom s posebnimi potrebami.

V okviru **programa za osnovne šole** prirejamo številne dejavnosti:

- tehniški in kulturni dnevi
- natečajni dnevi projektne preureditve izbranega notranjega ali zunanega prostora šole
- **izobraževanja** za učitelje Igriva arhitektura
- vsakoletni **nagradni ustvarjalni natečaj** [Vseslovenski dan habitata]
- priprava didaktičnih materialov in priročnikov

Leta 2013 je bil projekt **Igriva arhitektura** nagrajen s Plečnikovo medaljo za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture, ki je ena najpomembnejših stanovskih nagrad v Sloveniji.

Več o programu za osnovne šole na povezavi:
www.igrivarhitektura.org/tehniski-dnevi-za-osnovne-sole

PROSTOROŽ

Neprofitni urbanistični studio **prostoRož** raziskuje, preverja in odpira možnosti uporabe prostora. Skupaj z otroki načrtujemo šolske in javne prostore, ki otroke spodbujajo, da več časa preživijo zunaj, da so poti, ki jih uporabljajo, varne za pešce in kolesarje in da so učenci vključeni v urejanje prostora.

Uporabljamo sodobne pedagoške metode skupnostnega urejanja prostora. Delujemo kot **vezni člen** med učenci, učitelji in vodstvom šole in z delavnicami, igrami in drugimi interaktivnimi metodami dela skrbimo, da je prostor urejen po meri vseh. Skrbimo za celovito izvedbo projekta, od načrtovanja do vodenja delavnic z otroki.

Omogočamo:

- urejanje zunanjih šolskih površin, kot so šolska dvorišča, športna igrišča, in druge zelene površine,
- varne šolske poti in spodbujanje kolesarjenja in hoje na poti v šolo,
- prenova šolskih prostorov po meri učencev, učiteljev,
- zelene strehe in vrtove na šolskih objektih.

prostoRož sestavljamo arhitekti, urbanisti, socialni pedagogi, sociologi in tehnični sodelavci. V 15 letih delovanja smo izvedli več kot 100 projektov v Sloveniji in tujini. Za svoje delo za projekt zvočnih igril iz recikliranih materialov smo prejeli Zlati svinčnik za odlično izvedbo.

Več o programu za osnovne šole na povezavi:
www.prostoroz.org

MUZEJ ZA ARHITEKTURO IN OBLIKOVANJE

MAO je osrednja slovenska ustanova za dediščino s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, oblikovanja in vizualnih komunikacij. Muzej je prostor, namenjen vzpodbujanju ustvarjalnosti, izmenjavi idej in znanja ter razumevanju preteklosti in prihodnosti arhitekture in oblikovanja. Muzej se odpira kot prostor, namenjen vsem, ki želijo raziskovati, se učiti in izvedeti več o tem, kako naseljujemo življenjski prostor, ga organiziramo, spreminjamo, oblikujemo, označujemo in si ga prisvajamo. Muzej je prostor interakcije med različnimi ustvarjalci, arhitekti in zainteresirano javnostjo; s svojimi dejavnostmi se vpenja v mednarodno okolje.

Izobraževalni programi MAO so namenjeni vsem, ki želijo na zabaven in poučen način podrobneje spoznati arhitekturo, oblikovanje in fotografijo. Ženejo nas radovednost, ustvarjalna energija in želja po odkrivanju novega. Z vodenimi ogledi razstav ali arhitekture na prostem spodbujamo mišljenje, čut za opazovanje, in živo doživetje različnih področij kulturne dediščine. Na delavnicah spodbujamo ustvarjalnost, razvijamo ročne spretnosti in uživamo v druženju. Programi so prilagojeni različnim ciljnim skupinam in starostim. Namenjeni so individualni in skupinski udeležbi, družinam, mladostnikom, predšolskim otrokom, osnovnošolcem in dijakom ter študentom.

Vodeni ogledi razstav in ustvarjalne delavnice, Arhitektura v živo, kulturni, tehniški ali EKO dan v muzeju, na prostem ali v šoli, Nedelje v MAO – ustvarjalne delavnice in Poletna mala šola arhitekture ...

Več o programu za osnovne šole na povezavi:
www.mao.si/Za-sole-in-vrtce.aspx

CENTER ARHITEKTURE
SLOVENIJE

igriva
arhitektura

prostorož*

KONS.PLATFORMA
ZA SODOBNO RAZISKOVALNO
UMETNOST

SODOBNA RAZISKOVALNA UMETNOST

Sodobna umetnost ni sodobna zgolj v svoji sočasnosti, tj. zato, ker nastaja danes, temveč bistveno tudi v tem, ker se ukvarja z današnjim časom: naslavlja sodobne teme, uporablja sodobna izrazna sredstva in postopke ter se poslužuje sodobnih načinov prezentacije. Pri sodobni raziskovalni umetnosti gre za dejavnosti, ki so bolj kot h končnemu umetniškemu predmetu (kot nekemu fizičnemu, vase zaključenemu objektu) usmerjene v raziskovalni proces in v koncepte, ki jih skozi ta proces razvijajo. Gre za izrazito interdisciplinarno prakso, znotraj katere se umetnost intenzivno povezuje in prepleta z znanostjo in tehnologijo.

KULTURNO-UMETNOSTNA VZGOJA

S projektom **konS** vzpostavljamo več ustvarjalnih vozlišč, v katerih partnerji iz vse Slovenije izvajamo različne oblike neformalnega izobraževanja za otroke, mladostnike in starejše. Glavni namen aktivnosti je spodbujanje otrok in mladih k odkrivanju svojih potencialov in razvijanju sposobnosti, ustvarjalnega mišljenja ter inovativnosti. Osnovna oblika neformalnega izobraževanja so ustvarjalne delavnice, v katerih udeleženske in udeleženci pridobivajo znanje s področja novih tehnologij, kot so biotehnologija, biologija, nosljiva tehnologija, digitalni mediji, zvok, energetika, robotika, alternativni viri energije, procesiranje signalov ipd. Poleg navduševanja, učenja, raziskovanja in prototipiranja so dejavnosti v vozliščih namenjene ustvarjanju skupnosti, v katerih otroci, mladi in odrasli sodelujejo in razvijajo svoje projekte, zato so teme posameznih delavnic prilagojene različnim starostnim skupinam in/ali različnim stopnjam usposobljenosti.

Vozlišča so vzpostavljena v Mariboru, Velenju, Novem mestu, Ljubljani in Novi Gorici, kjer delujejo partnerji projekta konS. V času projekta (2019-2022) bomo izvedli nekaj več kot 300 delavnic, od katerih bo petina novih, ostale pa bodo njihove ponovitve.

info@kons-platforma.org
pr@kons-platforma.org
facebook.com/kons.platform/
instagram.com/kons_platform
www.kons-platforma.org

Projekt konS - Platforma za sodobno raziskovalno umetnost je bil izbran na javnem razpisu za izbor operacij "Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Partnerji projekta

kersnikova

PROJEKT ATOL

osmo za

AKSIOMA

II CONA

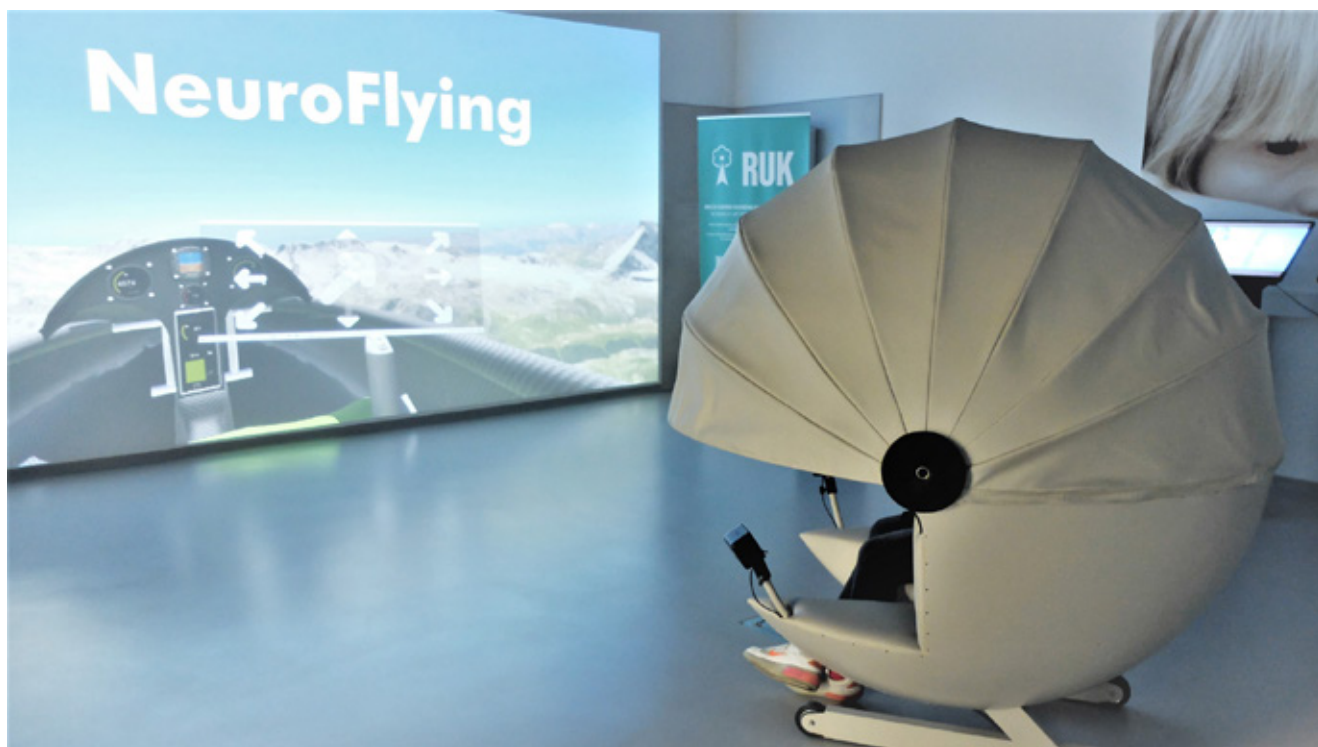

AKADEMIJA UMETNOSTI
SCHOOL OF ARTS

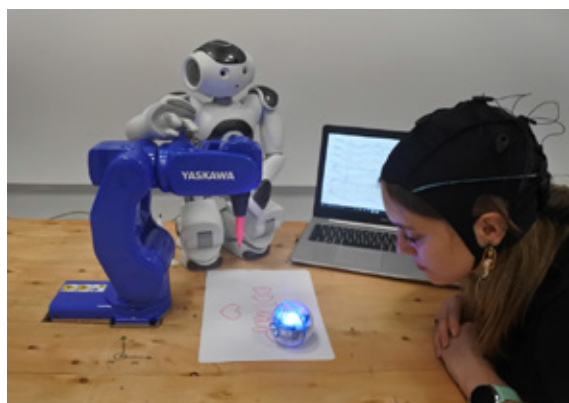

lokalPatriot

ODKRIVAJTE TEHNOLOGIJE PRIHODNOSTI V DDTLABU

V okviru Mreže centrov raziskovalnih umetnosti RUK, smo v Delavskem domu Trbovlje vzpostavili DDTlab, kot stičišče umetnosti, znanosti in novih tehnologij. Zavzemamo se za demokratizacijo dosežkov v znanosti, umetnosti in dostopa do novih naprednih tehnologij. V DDTlabu izvajamo javne demonstracije projektov, ki jih razvijamo s partnerji in sodelavci, saj želimo otroke in mladino tudi navdušiti za sodobno umetnost in kreativno uporabo novih tehnologij.

V DDTlabu lahko učenci in dijaki izkusijo risanje in pisanje s pomočjo vmesnikov med možgani in računalniki, se preizkusijo v upravljanju simulatorja letenja s pomočjo istega vmesnika, se podajo v virtualna okolja in s pomočjo robotke Eve spoznajo svet robotike.

Več informacij najdete na spletni strani laboratorija: <https://www.mcruk.si/clanek/ddtlab>

KULTURNA ŠOLA

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) prireja območna, regijska in državna srečanja, festivale in tekmovanja na različnih področjih kulture. Kulturne prireditve za otroke in strokovna usposabljanja za mentorje so namenjeni krepitvi kakovostne kulturne vzgoje na osnovnih šolah, spodbujanju ustvarjalnosti mladih na različnih umetnostnih področjih, podpiranju kakovostnih dosežkov mladih, spodbujanju izobraževanja mentorjev in organizatorjev ter nenazadnje motiviranju šol, da postanejo središča kulturnih programov v lokalnem okolju.

JSKD skupaj s svojimi **59 območnimi izpostavami** na letni ravni izvede osemsto prireditev, na katerih sodeluje šestdeset odstotkov osnovnošolske populacije. Otroci se lahko vključijo v programe na področjih plesa, filma, gledališča in lutk, literature, vokalne in inštrumentalne glasbe ter folklorne in likovne dejavnosti. Na vsaki pregledni prireditvi skupina dobi tudi strokovno oceno, ki omogoča smernice za izboljšave in nadgradnjo njihovega dela.

Za učitelje neobveznega izbirnega predmeta Umetnost JSKD kontinuirano izvaja interdisciplinarna izobraževanja pod vodstvom vrhunskih mentorjev. Namen je predstaviti raznovrstnost umetnosti, pri čemer so različne zvrsti povezane v umetniško celoto. Dober pedagog prepleta različne umetniške prakse in s tem učenca spodbuja k iskanju lastnega umetniškega izraza.

Osnovna šola, ki izkazuje razvejano in kakovostno kulturno delovanje na vsaj petih kulturnih področjih ter vanj vključuje večje število učencev in učiteljev, lahko pridobi naziv **Kulturna šola** z javnim pozivom, ki ga vsako leto na začetku pomladi JSKD objavi na svoji spletni strani www.jskd.si. S projektom Kulturna šola spodbujamo učence, da razvijajo svoje talente in se vključijo v številne interesne dejavnosti iz kulture.

Otroška folklorna skupina OŠ Janka Glazerja in vrtca Ruše –
Državno srečanje otroških folklornih skupin

Foto: arhiv JSKD

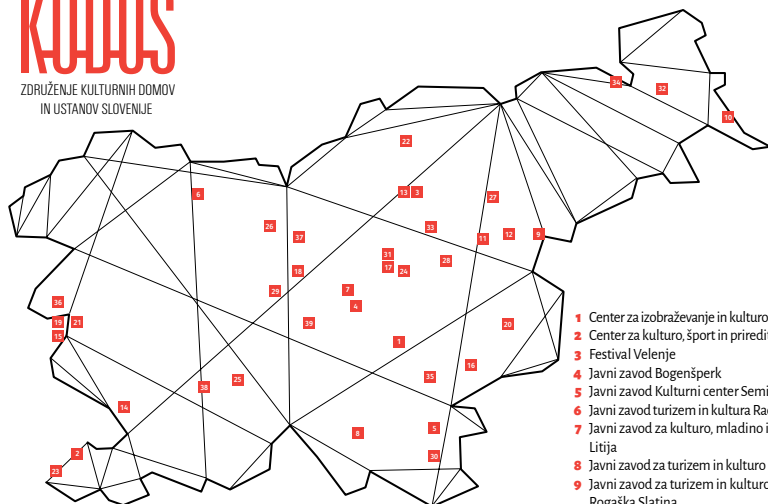

Strokovno usposabljanje za mentorje otroških plesnih skupin

Foto: arhiv JSKD

KUDUS

ZDRUŽENJE KULTURNIH DOMOV
IN USTANOV SLOVENIJE

- 1 Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
- 2 Center za kulturo, šport in prireditve Izola
- 3 Festival Velenje
- 4 Javni zavod Bogenšperk
- 5 Javni zavod Kulturni center Semič
- 6 Javni zavod turizem in kultura Radovljica
- 7 Javni zavod za kulturo, mladino in šport Litija
- 8 Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje
- 9 Javni zavod za turizem in kulturo Rogaska Slatina
- 10 Knjižnica – Kulturni center Lendava
- 11 Knjižnica Šentjur OE Ipavčev kulturni center Šentjur
- 12 Knjižnica Šmarje pri Jelšah
- 13 Knjižnica Velenje
- 14 Kosovelov dom Sežana
- 15 Kulturni center Lojze Bratuž
- 16 Kulturni center Primoža Trubarja, Šentjernej
- 17 Kulturni center Delavski dom Zagorje ob Savi
- 18 Kulturni dom Franca Bernika Domžale
- 19 Kulturni dom Gorica
- 20 Kulturni dom Krško
- 21 Kulturni dom Nova Gorica
- 22 Kulturni dom Slovenj Gradec
- 23 Kulturni, kongresni in promocijski center Avditorij Portorož –Portorož
- 24 Kulturno rekreacijski center Hrastnik
- 25 Notranjski regijski park, Kulturni dom Cerklja
- 26 Smejno se, zavod za kulturne dejavnosti
- 27 Splošna knjižnica Slovenske Konjice
- 28 STIK – Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško
- 29 Ustanova IMAGO SLOVENIAE – Podoba Slovenije
- 30 Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj
- 31 Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje
- 32 Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota
- 33 ZKŠT – Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec
- 34 Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona
- 35 Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto
- 36 Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda
- 37 Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik
- 38 Zavod Znanje Postojna, javni zavod
- 39 Zveza kulturnih društev Grosuplje

KULTURA JE POVSOD DOMA.

39 članov

več kot 1400 dogodkov v okviru KUV na leto

več kot 250.000 obiskovalcev prireditev v okviru KUV na leto

Združenje KUDUS ■ Kosovelova ulica 4A, 6210 Sežana ■ PREDSEDNICA: **Pavla Jarc**, Kulturni dom Nova Gorica, 05 335 40 11, direktor@kulturnidom-ng.si ■ POD-PREDSEDNIK: **Janoš Kern**, Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije, imago.kern@siol.net ■ UPRAVNI ODBOR: **Saša Šepec**, Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto, sasa.sepec@novomesto.si ■ **Barbara Pokorny**, Festival Velenje, barbara.pokorny@festival-velenje.si ■ **Janja Rehberger**, pijar@pijar.si ■ **Darja Planinc**, Kulturni dom Krško, darja.planinc@kd-krsko.si ■ **Brigita Perhavec**, Zavod za kulturo, šport in turizem Murska Sobota, brigita.perhavec@zksms-si

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA
Gradivo za udeležence

TA VESELI
DAN

3. december

Dan odprtih vrat slovenske kulture

3. decembra bodo številne kulturne ustanove že tradicionalno na široko odprle svoja vrata! Vabimo vas, da se nam pridružite pri množičnem dogodku brezplačnih kulturnih prireditev.

Muzeji, galerije, gledališča in druge kulturne ustanove bodo ta dan pripravile brezplačne razstave, vodenja, delavnice, predstave, ... Oglejte si program in se po vsej Sloveniji udeležite katerega izmed dogodkov, namenjenih različnim starostnim skupinam.

Dogodki s podrobnimi opisi bodo zbrani na posebni spletni strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, prav tako bo omogočeno iskanje glede na regijo, starostno skupino, zvrst in druge karakteristike. Spremljajte tudi spletno stran Ministrstva za kulturo.

Šola za ravnatelje

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

XXIX. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN
RAVNATELJEV OSNOVNEGA ŠOLSTVA

Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

9. in 10. november 2020